

Erdészeti és faipari **HÍRADÓ**

XXIII. évfolyam 2. szám, 2013. június

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A tartalomból:

CEF ülés Isztambulban

*

Soron kívüli Kongresszus

*

A CIC 60. közgyűlése

*

A MEVME emléke

*

Zöldek találkozója Gödöllőn

*

Nyugdíjasoknak –
nyugdíjasokról

*

Többé már nem „fű a gyár”

*

Bölcsőtől a diplomáig

*

Országos

Nyugdíjas Erdész Fórum

*

Halottaink

CEF elnökségi ülés Isztambulban

Az Európai Erdészek Tanácsa (Council of European Foresters, röviden CEF) éves elnökségi ülésének – a CEF soros elnökségét adó Török Erdőmérnöki Kamara meghívására – idén Törökország nyüzsgő nagyvárosa, *Isztambul adott otthont*. A 2013. április 15-én megtartott elnökségi ülésen a hazai erdészeti érdekeket Dr. Halmágyi János, az EFDSZ elnöke és a CEF alelnöke, valamint Dudás Péter az EFDSZ főtitkára képviselte. Az ülés időpontja nem véletlenül esett április közepére, hiszen ebben az időszakban került megrendezésre az *Egyesült Nemzetek 10. Erdőügyi Fóruma* (United Nations Forum of Forests 10, röviden *UNFF10*), amely a CEF számára is jelentőséggel bír.

A CEF soros elnökségét ellátó török kollégánk Ali Küçükaydin, a CEF elnöke és a Török Erdőmérnöki Kamara elnöke valamint apparátusa (kiemelve Mevlut Düzgün CEF titkár) szervezésében a Török Környezetvédelmi és Erdőügyi Minisztérium Isztambuli Erdészeti Igazgatóságának székhelyén került sor a CEF ügyeit érintő kérdések megvitatására. Az ülésen számos CEF tag képviseltette magát:

- *Törökország*: Ali Küçükaydin, a CEF elnöke és a Török Erdőmérnöki Kamara elnöke, valamint delegációja
- *Románia*: Marian Stoicescu, a CEF alelnöke és a Consilva Konföderáció elnöke, valamint delegációja
- *Magyarország*: Dr. Halmágyi János, a CEF alelnöke, az EFDSZ elnöke, és Dudás Péter az EFDSZ főtitkára
- *Zoran Govedar*: CEF tag, a Banja Luka Egyetem Erdészeti Karának dékánja

Az elnökségi ülés témái voltak: a CEF eddigi munkájának bemutatása, jövőbeli stratégiája, akciótervek elfogadása, további együttműködési lehetőségek megvitatása az Európai Unió, az ENSZ és a Kormányközi Egyeztető Bizottság (INC) erdészeti ügyeket érintő témáiban, az UNFF10 számára szóló CEF nyilatkozat elfogadása.

A CEF eddigi tevékenysége

Az Európai Erdészek Tanácsa 2011-ben, a romániai Sibiu-ban került megalapításra forgó elnökségi rendszerben, amelyben évente rotálva más tagszervezet tölti be az elnökséget.

Az első elnökségi évet Románia látta el a Consilva Konföderáció és annak elnöke, Marian Stoicescu képviseletével. A Consilva Konföderáció szervezésében, 2012. augusztusában Jászvásáron (Románia) tartott Erdészeti Kongresszuson a CEF megalapította az Európai Erdőszakértők Tanácsadó Csoportját (Advisory Group of Forestry Experts from Europe, röviden *AGFEE*). Az AGFEE célja, hogy elsősorban, de nem kizárólag rendelkezésre álljon az Európai Unió számára és szakértői munkával segítse az erdészeti döntéshozókat. Ennek érdekében a CEF – mint az AGFEE anyaszervezete – folyamatos egyeztetést folytat annak érdekében, hogy az AGFEE az Európai Bizottság Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Igazgatóságának (Directorate General for Agriculture and Rural Development, röviden DG AGRI) Erdészeti és Pa-

rafa Bizottságának munkájában szakértő tag vagy megfigyelő státuszban részt tudjon venni.

Az CEF 2013. április 15-i elnökségével egy időben, ugyancsak Isztambulban folyt az ENSZ nagyszabású nemzetközi erdőügyi fóruma (UNFF10), amelyen – nem titkoltan – a CEF is részt kívánt venni. Sajnos ennek több akadálya is volt: az ENSZ rendezvényein csak a tagországok delegáltjai vagy akkreditált nem kormányzati szervezetek vehetnek részt. Mivel a CEF független, nem kormányzati szerv, akkreditációhoz kellett folyamodni, ami egy igen hosszú folyamat. Ennek köszönhetően nem vált lehetővé, hogy CEF közvetlenül rész vegyen az UNFF10-en, azonban mivel román és török kollégáinknak sikerült saját kormányzatuknál közbenjárni, így Ali Küçükaydin (a CEF elnöke) és Marian Stoicescu (a CEF alelnöke) közvetve képviselhette a szervezetet.

A CEF alapértékeinek megfelelően *nem szorítkozik kizárólag az Európai Unióval való együttműködésre*, hanem bármely olyan szervezetet és kezdeményezést támogat, és azzal együttműködik, amely az erdészet helyzetét javítani hivatott, annak érdekeit képviseli. Ennek megfelelően a CEF kezdeményezte, hogy részt vehessen a Forest Europe keretein belül szerveződő és a *Kormányközi Egyeztető Bizottság (INC)* által előkészített jogi kötelezettséggel bíró erdőügyi egyezmény előkészítésében. Mivel az egyeztetésben való részvétel akkreditációt kíván, a CEF kezdeményezte megfigyelőként való felvételét, amelyet az INC titkársága jóvá is hagyott. Ennek köszönhetően *lehetővé vált, hogy a CEF képviseltesse magát a 2013. januárjában, Antalyában megtartott harmadik INC ülésen (INC3) mint megfigyelő*. Az INC3 ülést 2013. április 3-5. között folytatták Oroszországban Szentpéterváron, ahol ugyancsak képviseltette magát a CEF és számos módosító javaslatot indítványozott.

A CEF további programjai

A CEF 2013. április 15-én megtartott ülésén több jövőre vonatkozó célt és akciótervet fogadott el:

1. Az AGFEE meg fog ragadni minden lehetőséget, hogy részt vegyen a DG AGRI Erdészeti és Paraifa Tanácsadó Csoportjának munkájában.
2. A CEF és az AGFEE képviselői részt vesznek az 2013. június 10-14 között *Varsóban* megtartandó INC4-en.
3. A CEF és az AGFEE részt vesz és ülést tart a Consilva Konföderáció által szervezett, 2013. szeptember 7-10 között, a romániai *Baile Felixben* tartandó erdészetalálkón.
4. A CEF további lehetőségeket keres az Európai Unió és nemzetközi erdészeti ügyekben való részvételre.

A 10. UNFF találkozóra vonatkozó CEF nyilatkozat

A CEF-et 2011-ben Sibiu-ban, Romániában alapították. A CEF egy európai erdészeket összefogó nemzetközi, demokratikus és nyílt szervezet, amelynek jelenleg több mint 58.400

erdész tagja van és várja további európai erdészek, erdészeti szervezetek és szakszervezetek csatlakozását. A Tanács elnökségét minden évben más ország szervezete tölti be. A CEF fő céljai:

- együttműködés más nemzetközi szervezetekkel erdészeti témában,
- erdészek és CEF tagok érdekeinek képviselete nemzeti, európai és globális szinten,
- olyan szervezeteknél reprezentáció, mint az ENSZ, az Európa Tanács, Európa Parlament, Európai Bizottság, valamint erdészeti, környezetvédelmi és fakitermeléssel foglalkozó szervezetek,
- tudás és tapasztalat megosztása a tagszervezetek, nemzeti és nemzetközi erdészeti szervezetek és kapcsolódó szervezetek között.

A CEF létrehozta az Európai Erdőszakértők Tanácsadó Csoportját (AGFEE) is, amelynek a tagjai különféle erdészettel foglalkozó szakmai szervezetek és szakértők Európa 12 országából. A tanácsadói csoportot a fenntartható erdőgazdálkodás kapcsán már meglévő és a jövőben felmerülő alapvető erdészeti problémák megoldására és a fenntartható erdőgazdálkodás szélesebb körben történő népszerűsítésére alapították.

Mind a CEF, mind az AGFEE fontosnak tartja, hogy az ENSZ Erdészeti Fóruma elfogadja és bele foglalja az UNFF 10. találkozójának határozatába az erdészeti szakemberek és világszerte más erdészettel foglalkozó személyek szerepeit és funkcióit, jogait és felelősségeit, kapacitásának fejlesztését, munkalehetőségeket, stb.

Ennek megfelelően a CEF bemutatja az UNFF10-nek és minden nemzeti és nemzetközi erdészeti intézménynek az *Erdészek Nyilatkozatát*, amely 2011-ben jelent meg „Az erdők nemzetközi éve” címmel.

Az Erdészek Nyilatkozata tartalmazza az erdészek szerepét, kihangsúlyozza az erdő iránti elkötelezettségüket.

A CEF nevében gyümölcöző és sikeres találkozót kívánunk.

Marian Stoicescu CEF alelnök AGFEE elnök	Ali Küçükaydın CEF elnök	Halmágyi János CEF alelnök
Zoran Govedar AGFEE tag		

Összességében az CEF elnökségi ülés sikeresnek mondható és megállapítható, hogy a CEF mint szervezet, fiatalsága ellenére aktív és ambiciózus. A CEF célkitűzéseinek és ambícióinak megfelelően folyamatosan, mind horizontálisan és mind vertikálisan fejleszti tevékenységét. A CEF forgó soros elnökségi rendszerében a következő elnökség várományosa Magyarország, ennek megfelelően 2013. augusztusában az EFDSZ elnöke, Dr. Halmágyi János veszi át a stafétát török kollégájától.

Látogatás az Isztambul körzeti (regionális) erdőigazgatóságon

Az Isztambul hegyes erdő, vidékén, óriási területen elhelyezkedő igazgatóságok szóbeli tájékoztatást kaptunk arról,

hogy Törökországban szoros kapcsolat van az államerdészet és az erdészeti igazgatás között, mivel az erdők legnagyobb része állami tulajdonban van.

Az ország erdőterülete több mint 21 millió hektár, amely 27 % fölötti erdősültséget jelent. A lombos erdők aránya 39 % míg a tűlevelűeké 61 %. Az összterület 20 %-a cserjés. Nagyon érdekes az is, hogy az ún. rontott(sérült) erdők aránya megközelíti az 50 százalékot.

Legjellemzőbb fafajok a fenyőfélék közül a Kizilçam (Pinus brutia Te.) 27 % és a Karaçam (Pinus nigra Arnold) 21,6 %. Az előbbi főleg a Földközi tenger vidékén, míg a másik a belső részekben fordul elő. Az ország keleti felében egyáltalán nem élnek.

A lombos fafajok közül a Meşe, tölgyek (Quercus sp) 23,7 % arányban fordul elő. Ez azt jelenti, hogy a különböző régiókban más és más tölgy fajok érzik jól magukat a lombhullató általunk ismert fajoktól, mediterrán örökzöld és a szárazság és hidegtűrő fajokig.

A többi fafaj általában 1 % körüli arányban szerepel. A szelídgesztenye például 0,05 százalékban az északi határvidéken fordul elő.

Nagy érdeklődéssel hallgatták, hogy nálunk az akácnak ilyen jelentős a térfoglalása a többi fafajjal szemben. Ez az erdőtelepítésekkel kapcsolatban jött szóba, mely Törökországban is célként szerepel a távlati tervekben. Ezért is lenne fontos számukra pl. az EU-hoz történő csatlakozás.

Náluk az erdők nagy része, gazdasági erdőként funkcionál (63 %) – ebből 16 % hidrológiai célú –, míg az ökológiai funkció 32 % – melyből 19 % természetvédelmi rendeltetés – és a különféle szociális funkció 5 %-ot tesz ki.

Az erdőgazdaság működése a közelmúltig hasonló lehetett a mi államerdészetünk működéséhez a múlt század hatvanas-hetvenes éveiben. Erős központi irányítású szervezet még ma is és még mindig létezik a dolgozók iránti szociális gondoskodás. Sajnos a foglalkoztatottságról nem kaptunk adatokat.

Egyébként az államerdészet itt is feladatának tekinti a szociális és közjóléti szolgáltatások fejlesztését, különösen a nagyvárosok és az idegenforgalmi központok körzetében.

Isztambul európai jellegű, nyitott város, melyet természetesen átszö az ókor, Bizánc, az iszlám hódítás időszakának és Atatürk modern török köztársaságot alapító szelleme. Ennek megfelelően megtaláljuk a bizánci kultúra és a rátelepült iszlám együttélésének érdekes jeleit.

Napjában többször megszólal a müezzín, hangja gépésítve, de mégis minden hangszóróból más szólal meg. Ugyanakkor, a szépen rendbe hozott mecsetekben őrzik a keresztény kultúra művészeti emlékeit is. Az Aranyszarv öböl és a Boszporusz hídjai jelképek Európa és Ázsia kapcsolatában.

Az utca embere barátságos, vannak szegények és nagyon gazdagok, de a maguk módján igyekeznek tisztán és élhetően fenntartani ezt a hatalmas metropoliszt. Érdemes lenne egyszer csak a városért ellátogatni ide.

Dr. Halmágyi János
EFDSZ elnök

Dudás Péter
EFDSZ főtitkár

Soron kívüli Kongresszus

Az EFDSZ elnöksége 2013. május 22-ére soron kívüli Kongresszust hívott össze.

A Kongresszus napirendjén az EFDSZ Alapszabályának módosítása, illetve az EFDSZ 2012. évi gazdálkodásáról szóló Pénzügyi Beszámoló és a 2013. évi Költségvetési Terv jóváhagyása szerepelt.

*

Az Alapszabály tervezetét előzetesen megvitatta az EFDSZ elnöksége, az Alapszabályt Előkészítő Bizottság, valamint véleményezte a tervezetet az EFDSZ által felkért jogi szakértő is.

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete 1993. évi megalakulása óta kiemelt feladatának tekintette, hogy a társadalomban, illetve a munka világában küzdjön az EFDSZ alapszervezeteibe tömörült dolgozók érdekeiért, társadalmi és erkölcsi, valamint anyagi és

szociális megbecsülésük színvonalának emeléséért.

Az EFDSZ 20 éve megalkotott Alapszabálya jól szolgálta – az adott feltételekhez igazodóan – a szervezeti célok érvényesülését, biztosította a jogszerű működést, a belső rendet és az értékek érvényre juttatását.

Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény hatályaba lépésére tekintettel, továbbá az Alaptörvény, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény, valamint a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény rendelkezéseivel összhangban, szükségessé vált az Alapszabály több ponton történő módosítása, illetve pontosítása. Az új Alapszabály már ezen törvényeknek való megfelelést kívánta szolgálni.

Az eddigi működési tapasztalatok, a külső környezet adottságai, és nem utol-

só sorban az EFDSZ tisztségviselőinek személyi változása együttesen alapot adnak arra, hogy a szükséges szervezeti és működési változásokra új Alapszabály adjon törvényes, demokratikus kereteket.

A már jól bevált és a gyakorlatban egyértelműen visszaigazolt szervezeti és működési formák megtartása mellett lehetőséget kellett adni a szükséges változtatásokra, hogy a hatékonyabb, eredményesebb működés, teljes körűen egy új, közmegegyezésen alapuló Alapszabályra épülhessen.

Ezt a közös célt szolgálta az EFDSZ 2013. május 22-én megtartott soron kívüli Kongresszusa, amely 30 igen szavazattal és 1 tartózkodás mellett *elfogadta* az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete új Alapszabályát.

Dr. Halmágyi János
elnök

Nemzetközi konferencia Stará Lubovna-n

A Szlovák Faipari, Erdészeti és Vízügyi Szakszervezet (OZ DLV) a Friedrich Ebert Alapítvány (FES) támogatásával május 15-17. között kétnapos nemzetközi konferenciát rendezett Stará Lubovna-n (Ólublón) a következő témakörben: „Az erdők helyzete és védelme; erdők Európában; az erdészet átalakulása; az erdőgazdálkodás hatása a foglalkoztatásra és a regionális fejlődésre. A társadalmi párbeszéd erősítése az erdőgazdálkodás területén.”

A tanácskozáson részt vettek a Visegrádi Négyek országainak küldöttei, továbbá a szerb, horvát, szlovén munkáltatók és munkavállalók küldöttei.

A magyar delegációt dr. Halmágyi János, Szakszervezetünk elnöke vezette, s tagjai voltak: Dobré Kecsmár Csaba, az Egererdő Zrt. erdőgazdálkodási és természetvédelmi osztályvezetője, mint a munkáltatók képviselője, továbbá Ivádi László alelnökünk és egyben az Egererdő Zrt.-nél működő Szakszervezeti Bizottságunk titkára és Dudás Péter főtitkár.

A konferencián előadást tartott a szlovák Mezőgazdasági és Vidékfej-

lesztési Minisztérium képviselője, a Szlovák Állami Erdők vezérigazgatója és az önkormányzati erdők egyesületének elnöke.

A szlovák előadók az erdőgazdálkodás és a természetvédelem közötti napi feszültségekről számoltak be, ami érinti az erdészettel szembeni társadalmi elvárások területét is. A külföldi előadók – közöttük a magyarok is – az országukban végbement társadalmi-gazdasági átalakulásról adtak tájékoztatást, különös tekintettel az erdőgazdálkodásra és az ott dolgozók helyzetére.

Az összkép nem egyértelműen pozitív. Eltérő módon ugyan, de a privatizáció (reprivatizáció), valamint a gazdasági válság erősen befolyásolja az erdőgazdálkodás és a faipar helyzetét. Ehhez járul még a természetvédelem szerepének túlhajszolása egyes országokban, amit a politika különféleképpen használ fel saját céljaira is.

Az EFDSZ Elnöksége nevében köszönjük az Egererdő Zrt. vezérigazgatójának, dr. Jung László úrnak a részvétel személyi és technikai feltételeinek megteremtéséhez nyújtott szíves segítségét!

Lehetséges, hogy a gyönyörű erdei környezetben lebonyolított konferencia egyes részleteire valamely későbbi lapszámunkban még visszatérünk.

Dudás Péter
az EFDSZ főtitkára

Személyi hír. Kisteleki Péter, a VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdaság Zrt. vezérigazgatója nyugállományba vonult, mivel öregségi nyugdíj jogosultságát megszerezte. Utóda Majoros Gábor okl. erdész-gépészmérnök (okl.: Brno), aki eddig termelési vezérigazgató-helyettesként tevékenykedett a részvénytársaságnál.

*

OMÉK. A 76. Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítást szeptember 18-22-én bonyolítják le a Hungexpo Budapesti Vásárváros területén.

*

Hiúz fényképét rögzítette egy vadmegfigyelő kamera a Zempléni-hegységben, adta hírül a WWF Magyarországnak.

A CIC budapesti közgyűlése

Jubileumi 60. közgyűlését (pontosabban szó szerint: General Assembly) három helyszínen bonyolította le a CIC, vagyis a *Nemzetközi Vadászati és Vadvédelmi Tanács* (Conseil International de la Chasse et de la Conservation du Gibier): Prágában, Pozsonyban és Budapesten.

Ennek a nem példa nélküli, de mégis kissé szokatlan megoldásnak történelmi magyarázata van. Ugyanis a CIC létrehozásának gondolata és szándéka 1929-ben *nagy-károlyi Károlyi* Lajos gróf felvidéki, *tótmegyeri* kastélyában született meg. A helység akkor már – „hála” Trianonnak – a Csehszlovák Köztársaságban Palarikovo községnévre hallgatott. A gróf azonban ettől még ősi magyar gyökerű Károlyi maradt. Azután jött a polgári rendszerváltás, s Csehszlovákiából Csehország és Szlovákia lett.

A CIC vezetősége ezek után bölcsen úgy fogalmazta meg a történelmi tények eme fogós alakulását, hogy a szervezet alapításának ötlete „a cseh - szlovák - magyar háromszögben született meg és ebből a háromszögből folytatja zöld diplomáciáját”.

A dicsőségnek ez a háromfelé osztása azután mindhárom nemzeti büszkeséget kielégítette és ezt tükrözte a jubileumi közgyűlés hármass helyszínűsége is. Mi a *budapesti helyszín* fejleményeiről készítettük tudósításunkat.

A világszervezet ma is fejlődik

A Tótmegyeren fogant ötlet az azóta eltelt nyolc évtized alatt hatalmas nemzetközi, sőt *globális szervezetté* terebélyesedett. Amint a közgyűlésen hallhattuk, ma már mintegy *7 millió vadászt képvisel*. S a fejlődésnek még nincs vége! Éppen a budapesti közgyűlésen lehettünk tanúi a Namíbiai Köztársaság miniszteri küldöttsége megjelenésének, mivel ez a hatalmas dél-afrikai ország is éppen a CIC-be történő felvétel kapujában áll. Több más, függetlenségét nemrég elnyert ország is jelezte más belépési szándékát (Koszovó stb.).

Vezérigazgatósága Budakeszín működik

Magyarország azonban nem csak a CIC bölcsője mellett állt, hanem ma is fontos szerepe van a szervezet életében: a CIC központi irodája 1997-ben Párizsból Budapestre települt át; pontosabban a *vezérigazgatósága Budakeszín*, az egykori Budavidéki Erdő- és Vadgazdaság központjának épületében *működik*. A magyar agrárdiplomácia nagy sikere volt ez az esemény, amit annak idején talán nem is értékelt mindenki a maga súlyán. Ennek talán az volt az oka, hogy a pártállam összeomlása után annak vadászó elitje eltűnésével sokat rántott magával a vadászat presztízséből, társadalmi tekintélyéből is.

Szerencsére az elmúlt negyedszázad alatt a vadászat alaposan megerősödött létszámában, szervezetében, társadalmi megítélésében egyaránt. S ma már ott tartunk, hogy kezd több lenni mind a sport-, mind a hivatásos vadász – legalább is a vadászatra kiképzett személy –, mint a terület „eltartóképessége”.

A plenáris ülés az Országházban volt

A magyar vadászatnak ezt az erejét tükrözte a CIC közgyűlése is (amelyet egyébként 1970 és 1987 után immár a *harmadik alkalommal rendezték meg hazánkban*), amelynek ünnepi plenáris üléséhez méltó helyszínt nyújtott pompás *Országházunk* nem kevésbé pompás un. *felsőházi terme*, ami azután szemmel láthatóan hatással volt a világ minden tájáról Budapestre érkezett külföldi

résztvevőkre. Ugyancsak színvonalas feltételeket jelentett a munkaülések, a divíziók tanácskozásainak számára a szintén Duna-parti *Hotel Marriott* is.

Dr. Semjén Zsolt nyitotta meg a közgyűlést

A plenáris ülés a magyar és a CIC zászló bevonulása, a magyar és a CIC Himnusz elhangzása után Bernard Lozé, a CIC elnöke és *Marghescu* Tamás, a CIC vezérigazgatója (az ülés levezetője) üdvözlő szavaival vette kezdetét, majd *dr. Semjén Zsolt* miniszterelnök-helyettes, egyben az Országos Magyar Vadászati Védegylet elnöke mondott megnyitó beszédet.

Semjén Zsolt elmondta, hogy 2012-ben egy kormánymegállapodás keretében Magyarország különleges jogokkal ruházta fel a maga részéről a CIC-et, diplomáciai státuszt adott a szervezetnek, ezzel az ENSZ-szervezetekkel azonos jogokat garantált számára.

Az OMVV elnöke vázolta továbbá azokat a legfontosabb intézkedéseket, amelyek Magyarországon a közelmúltban a vadászattal kapcsolatban történtek, vagy folyamatban vannak. (Pl. a vadászat jogszabályi feltételeinek fejlesztése és új vadászati törvény előkészítése; együttműködési megállapodások kötése a vadászatot is érintő más társadalmi szervezetekkel; Kárpát-medencei vadászmuzeum építése Hatvanban 10 millió euró támogatással stb.).

Eseménydús, sokszereplős rendezvény volt

A miniszterelnök-helyettes beszéde végeztével átadta azokat a *magas állami kitüntetések*et egyes CIC tisztségviselőknek, amelyeket dr. Áder János köztársasági elnök adományozott. A szervezet elnöke, Bernard Lozé úr például a Magyar Érdemrend Középkeresztjét kapta meg, a társrendező Szlovák Vadászszövetség elnöke, dr. Suba Imre pedig a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét.

Nincs arra lehetőségünk, s talán nem is lehet célunk, hogy az ünnepi megnyitó és az ahhoz csatlakozó hiva-

talos közgyűlés tucatnyi felszólalójának mondanivalóját egyenként, név és funkció megjelölésével felidézzük. Arra pedig még kevésbé, hogy a következő két napban lebonyolított CIC Kulturális Divízió, Politika és Jog Divízió, Alkalmazott Tudomány Divízió, valamint az Artemis Munkacsoport ülésein elhangzott számos előadás, fórumbeszélgetés, workshop részleteiben elmélyedjünk. Ehelyett csupán néhány jellemzőnek vélt, a holnapra is kihatással levő tendencia felidézésre szorítkozhatunk.

A jelmondat kulcsszavai

A CIC 60. közgyűlésének a jelmondata ez volt: „*Vadászat: a vadvilág megőrzése – kulcs a globális kulturális örökséghez.*”

Ez a hosszú összetett mondat több nagyon fontos elvet tömörít magába, amelyek azután a felszólalásokban kaptak részletesebb kifejtést és megvilágítást. Amint látható, *három kulcsszava* van: *vadvilág megőrzés, globalitás, örökség.*

Az elsőként említett vadvilág megőrzés témája merült fel a legtöbbször a felszólalásokban. Mégpedig úgy, hogy ezt a „*fenntartható vadászat, fenntartható vadgazdálkodás*” kifejezésekkel fordították a napi gyakorlat nyelvére. Ám ezzel a vadászat dimenziója egy csapásra kitárult, mert a „*fenntartható gazdálkodás*”, a „*fenntartható fejlődés*” fogalmának része és egyben egyik építőköve lett. „Nem semmi”, ha meggondoljuk, hogy a Ban Ki Mun ENSZ főtitkár által a világszervezet számára kidolgozott öt akciótérvezet közül az első a fenntartható fejlődés. Továbbá az Európai Unió Közös Agrárpolitikájának (KAP) most folyó megújításában is nagy hangsúlyt kap az ökológiai szempont. (Saját közbevetésünk: 1992-ben a világ nemzeteinek magasrangú képviselői nagy ovációval fogadták el a fenntartható fejlődésről szóló tézist. Ám húsz év múlva, a múlt évben az ENSZ által ugyanott szervezett Rio+20 Föld-csúcs konferencia azt mutatta, mintha inkább hátrafelé haladnánk ebben a tekintetben, mintsem előre.)

A megbomlott egyensúly problémája

De mit értsünk „*fenntartható vadgazdálkodás, fenntartható vadászat*”

alatt? A CIC közgyűlése ennek megválaszolásába (most) nem mélyedt bele; bizonyára nem is volt feladata. Talán ez már korábban meg is történt, nem tudjuk. Egy-két általános utalás azért elhangzott. Például egy, a FAO-t képviselő hölgy részéről: egyensúlyt kell teremtenünk közöttünk és a természet között.

Az egyensúly hiányát, megbomlását feszegette Reinhold Messner, a világ-hírű dél-tiroli hegymászó is (aki teljesen egyedül és oxigénpalackok nélkül mászta meg a Mount Everestet, meg még vagy hat 8.000 méter feletti hegy-csúcsot), mondván, hogy a természeti táj és a kultúrtáj közötti egyensúly óriási mértékben megbomlott. „Már alig van hely a farkasoknak.” – mondotta.

A vadvilág nem ismer határokat

A közgyűlés jelmondatának másik kulcsszava a *globalitás* volt. Ez a vadgazdálkodás, vadászat térbeli dimenziójának rohamos kitágulására utal, amiből a megfelelő következtetéseket a CIC-nek le kell vonnia.

Jól fordította ezt le a napi gyakorlat nyelvére a Vidékfejlesztési Minisztérium részéről felszólaló Bognár Lajos h. államtitkár, mondván: „*A vadvilág nem ismer határokat!*”. (Kellemtlen példája ennek a madárinfluenza.) S ha a vadvilág nem ismer határokat, akkor a vadgazdálkodásban-vadvédelemben szükséges együttműködésnek is át kell nyúlnia a határokon, például a nagyragadozók vagy a vonuló madárfajok védelmében.

Megmutatkozik a globalitás a környezetvédelem más összefüggéseiben is. Elsősorban utalni kell a világ kettészakadására, a *szegénységre*, mint a nemes eszmék valóra váltásának egyik legfőbb akadályára. Esetünkben ez a hatalmas méreteket öltő *orvvadászatban* nyilvánul meg, de ehhez kapcsolható az egyes szegény országokban feltartóztathatatlanul folyó *erdőtirtás* is, ami a vad élőhelyét pusztítja el.

Ezt a problémakört két felszólaló is érintette: a Cambridge-bői érkezett Jan Hutton, az ENSZ környezetvédelmi program (UNEP) vadvilágmegőrzési monitoring központjának igazgatója, valamint Eduardo Mansur, a FAO erdő-

gazdálkodási és természetvédelmi osztályának igazgatója.

Megőrizni és átadni az örökséget

A harmadik kulcsszó a *kulturális örökség*. Ez egyrészt az élelmiszertermelés napi naturalista gyakorlatának a szintjéről a kultúra szférájába emeli a vadászatot. Másrészt pedig annak időbeli dimenzióját tágítja ki azzal, hogy egységbe foglalja a jelent a múlttal és a jövővel. Mégpedig a vadászat múltjának nagyra értékelésével. Amint a Sólymászók és Ragadozómadár-védők Nemzetközi Szövetsége részéről felszólaló, Dél-Afrikából érkezett dr. Adrian Lombard elnök szépen kifejtette: ami a vadászat területén az elmúlt évezredek során kialakult, az a *stabilitás korszakának kultúrája*. Ám tanúi vagyunk, hogy bolygónk egy új korszakba, az *antropogén korszakba* lép. A népesség 50%-át már most is a természettől elszakadtnak lehet tekinteni; pedig a prognózisok szerint 2050-ben már 9 milliárd ember lesz a Földön. Ezért örökségünket meg kell őriznünk és tovább kell adnunk a nyomunkba lépő új embereknek, úgy, hogy meg kell őket tanítanunk az ésszerű természethasználatra.

A vadászat fontos kulturális örökség jellegét hangsúlyozták északi szomszédaink is: Stefan Adam, a szlovák vidékfejlesztési minisztérium államtitkára, továbbá dr. Martin Zsizska, a cseh mezőgazdasági minisztérium erdészeti osztályának vezetője. Utóbbi kiemelte azt is, hogy a Cseh Köztársaság az egyik alapítója a CIC-nek, a cseh vadászszövetség pedig az idén 90 éves.

„Éljen a farkas – de ne az én kertem alatt!”

Utolsóként megemlítendőnek tartott CIC-közgyűlési benyomásunk az volt, hogy a vadászoknak egyre inkább kezdenek a fejükre visszahullani azok a hangoztatott szép elvek, amelyeket a természetvédelem előretörése idején, a vadászati szemléletváltás időszakában saját maguknak megfogalmaztak és buzgón hangoztattak. Ezt a jelenséget a közgyűlés alkalmából kiadott kis sajtóbulletin találóan így fogalmazta

meg: „Éljen a farkas – de ne az én kerem alatt!”.

Vagyis arról van szó, hogy húsz-huszonöt évvel korábbi fennkölt szólamainknak kezd foganatja lenni és „civilizált” vidékeinken egyre több helyen bukkannak fel veszélyes nagyragadozók, ott, ahol már nagyapáink sem látták őket. Felbukkannak és enni akarnak, mert az éhség mindennél parancsolóbb nagyr.

De az Isten háta mögötti kis indiai falu parasztjaival is nehéz megértetni, hogy ne bántsák az erdei tisztáson játszadozó gyermekeket kerülgető tigris, mert az egy ritka, szép, védett állat.

A konfliktusok szaporodnak a viszázatérő (vagy megmaradt) ragadozók és az emberek, különösen az állattenyésztő emberek között. De más vadon élő állatok is okozhatnak, s okoznak is kellemtlenségeket az embereknek.

Az ember és a vadvilág közötti konfliktusok szaporodásának témáját, a nagyragadozók visszatérésének következményeit fejtegette dr. Demeter András, az Európai Bizottság földhasználati kérdésekkel foglalkozó tanácsadója is. Szerinte a vadászat nagyon sokat tehet az élővilág megőrzéséért, de ehhez párbeszédre van szükség a gazdálkodók, a vadászok és a természetvédők között.

Az együttműködés fontosságát hangsúlyozta felszólalásában Prof. Dr. Niels Elers Koch, a IUFRO, vagyis az Erdészeti Kutatóintézetek Nemzetközi Szövetségének elnöke is, megtoldva a párbeszédben résztvevők körét az erdészekkel és a civilekkel is.

Megoldások – egyelőre – elvi szinten

A megoldás ma még többnyire csak olyan elvi igazságok hangoztatásánál tart, mint pl.: „Tudomásul kell vennünk, hogy nem vagyunk egyedüli lakói a Földnek”; „Párbeszédre van szükség a témában”; „Olyan környezetet kell létrehozni, amely integrálja az összes tényezőt”; „Minimalizálni kell a konfliktusokat”; „Egyensúlyt kell teremtenünk köztünk és a természet között”; „Szabályozott vadászatot kell kialakítani” stb.(Az idézeteket a közgyűlésen elhangzottakból merítettük, s talán még

magunk is meg tudnánk toldani néhány aranyigazsággal.)

Mindenesetre a betegség gyógyítása a diagnózissal kezdődik, a baj megállapításával és kimondásával – ámbár a legjobb a megelőzés

Sokirányú, eredményes munkát végez a CIC

Úgy véljük, talán rövid tudósításunk is alkalmas lehet annak érzékeltetésére, hogy a CIC egyre kiterjedtebb, már globálisnak mondható nemzetközi szervezet, amely sokirányú, felelősségteljes és eredményes tevékenységet fejt ki a vad, a vadászat és a vadásztársadalom érdekében. Szakszervezeti tagtársaink között is számosan vannak, akik vagy sportvadászként, vagy hivatásos vadászként tagjai ennek a vadásztársadalomnak és így érdekeltek a CIC munkájával kapcsolatban is.

Befejezésül köszönetet mondunk Vajai László úrnak, a VM Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztálya közelmúltban nyugállományba vonult vezetőjének, továbbá Fácányi Ödön úrnak, az OMVK Hagyományörző és Kulturális Bizottsága vezetőjének, hogy a CIC 60. közgyűlésén való részvételünket lehetővé tették és ott tudósítói munkánkat elősegítették.

Király Pál

Erdészeti Ágazati Párbeszéd Bizottság Ülése

2013. március 22-én tartotta soros ülését a Nemzeti Munkaügyi Hivatal Fa-Bútor és Erdészeti Ágazati Párbeszéd Bizottsága (ÁPB).

Az EFDSZ-t Dr.Halmágyi János elnök és Benei Béla a Nagykunsági Erdészeti Zrt. SZB. titkára képviselte.

A fő napirend a 2013.évi munka- és költségterv megtárgyalása és elfogadása volt.

A Bizottság a javaslatokkal együtt egyhangúlag elfogadta a munkatervet.

A Bizottság az EFDSZ elnökségének javaslatát elfogadva a 2013.évi költségvetési tervében 246 ezer forinttal támogatja az Országos Erdészeti Sportnapot, illetve az ezzel párhuzamosan megrendezendő Európai Erdészek Tanácsának (CEF) soros ülését.

Vállalkozási Szerződés aláírása:

2013. április 16-án aláírásra került a Nemzeti Munkaügyi Hivatal és az EFDSZ elnöke által kötött Vállalkozási Szerződés. A szerződés értelmében a Hivatal 2013.évben 210 ezer forint vállalkozási díjat biztosít az ERFA Híradó támogatására.

Dr.Halmágyi János
elnök

MEGHÍVÓ

XVII. Országos Erdészeti és Faipari Sportnap

2013. augusztus 23-24-25

PÁPA

Az idén már XVII. alkalommal kerül megrendezésre a hagyományos Országos Erdészeti és Faipari Sportnap a Bakonyerdő Zrt. szervezésében.

A Sportnap az OEE Vándorgyűlés mellett az erdész szakma másik olyan országos rendezvénye, ahol a versenyek mellett lehetőség nyílik a kollégákkal való személyes találkozásra, baráti, kollegális kapcsolatok erősítésére, kötetlen beszélgetésre.

A színvonalasnak ígérkező rendezvényre tisztelettel és szeretettel várjuk az EFDSZ-hez tartozó Erdészeti-Faipari cégek vezetőit, dolgozóit és sportolóit.

A Sportnap részletes programja, a verseny sportágai, és egyéb aktuális információi megtalálhatók a Bakonyerdő Zrt. honlapján, illetve facebook oldalán.

Valamennyi sportolónak eredményes felkészülést, jó sportolást, színvonalas versenyzést kívánunk.

Dr.Halmágyi János
elnök

A MEVME emléke

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesületét, ezt az 1945-ös renszerváltás előtt kb. két évtizedig működött tekintélyes – fénykorában kb. 1.800 - 2.000 tagot számláló szakmai érdekképviselői-érdekvédelmi civil szervezetet 1926-ban alapították. Tagságának magvát, főleg kezdetben, annak a szakiskolának az egykori növendékei alkották, amelyet 1885-ban Temesvár-Vadászrdőn alapítottak, s amelyet 1918-ban középiskola szintjére emeltek, az akkori négy erdésziskola közül elsőként és hosszú ideig egyedül.

A vesztes I. világháború végén a Temes-vidék román anektálása kapcsán az iskola, mint magyar állami intézmény három és fél évtized után székhelyét elhagyni kényszerült. Előbb Tatára települt át, majd onnan Esztergomba. Végül Sopronban kötött ki és ott működik immár több mint hat évtizede.

Miskolcon alakult, s Tatán, Esztergomban működött

Az egyesületalapítás helyszínét illetően eltérő nézetekkel is találkozhatunk. A köztudatban gyakran úgy él, hogy Tata volt ez a hely. Nyilván abból ered ez a nézet, hogy a bázisintézményének tekintett szak(közép)iskola is ott működött néhány évig. Néhai Tóth Gyula, a szakiskola egykori növendéke – aki 1945 után elsősorban erdei vasutasként volt közismert – igen tevékeny MEVME-aktivista volt. S azt írta egy visszaemlékezésében hogy az Egyesületet Miskolcon alapították. Néhány évig ott is működött és folyóiratát is ott készítették. („Erdőgazdaság és Faipar”, 1974. évi 9. szám, 14. oldal: Adatok a MEVME történetéhez.) Ezt az álláspontot képviseli Schweighardt Ottó erdőmérnök, a MEVME történetének kutatója is. (Megalakulásnak is voltak már bizonyos korábbi történelmi előzményei és komplikációi, de ezek ismeretése most nem célunk.)

Az erdészek, vadászok egyesülete volt

A régi tanulók, s oktatóik-nevelőik által alapított egyesület természetesen

az újabb és újabb öregdiákokkal is gyarapodott, de a továbbiakban a más szakiskoláinkban végzetek a tagság soraiba léptek, az ország minden részéből. Volt közöttük egy-két erdőmérnök is, de a MEVME jellemzően az erdészek-vadászok, erdőőrök-vadőrök szervezete volt.

A másik nagy szakmai civil szervezet: az Országos Erdészeti Egyesület pedig az erdőmérnököké és erdőbirtokosoké, bár kis számú erdész (és más foglalkozású személy) ebben a testületben is fellelhető volt. A szakma területén tevékenykedő további kb. féltucatnyi egyesület elsősorban területi alapon szerveződött, földrajzi tájanként.

Most nem mélyedhetünk bele a MEVME tevékenységének részletesebb ismertetésébe. Az e téren szükséges kutatómunka jórészt már elvégezte az imént említett Schweighardt Ottó erdőmérnök kollégánk. Nagy öröm és nyereség lenne, ha munkájának eredménye kötetbe foglalva mielőbb közkinccsé válhatna.

1944/45-ben szűnt meg

Most csak annyit említünk meg röviden, hogy az egyesület a tagság közmegelegedésére igen tiszteletre méltó érdekképviselői és szakmai tevékenységet fejtett ki. Saját szakfolyóiratot is megjelentetett „Az Erdő” címmel.

Ez a tevékenység azonban 1944/45-ben megszakadt, a MEVME eltűnt a szakmai közélet palettájáról. Azt, hogy miért, miért nem – egyelőre nem tudjuk. Talán egyszer még erre is fény derül, talán örök titok marad. Valószínűsíthető feltevések léteznek.

Az 1945-ös rendszerváltás után a szakma régi civil szervezetei közül csak az Országos Erdészeti Egyesület újította fel tevékenységét (legalább is eddigi legjobb tudomásunk szerint).

Az Országos Erdészeti Egyesületnek 1943-ban 926 erdőmérnök és 56 erdész (vadász, vadőr stb.) tagja volt, míg az 1948-ban történt újjászervezés után 681 mérnök és 491 erdész. Utóbbiak számának csaknem megkilencszereződése azt mutatja, hogy a korábban eléggé kaszt-szellemiségű OEE valóban kitért a kapuját a szakközönség előtt és tagjai sorába fogadta a korábbi MEVME- tagság jelentős részét is.

1938-ban szentelték meg

Az 1970-es években váratlanul ismét felbukkant a MEVME a szakmai közéletben. Mégpedig úgy, hogy egy ismeretlen ajándékozó Végvári Jenőnek, a Pilisi Áll. Parkerdőgazdaság igazgatójának közreműködésével eljuttatta az Országos Erdészeti Egyesületbe a MEVME egykori zászlaját, a zászlórúd sárgaréz csúcscsúszát, az egyesületi bélyegzőt. Továbbá egy fényképtablót, amelynek képei a zászlószentelés egyes mozzanatait örökítették meg és még egy kisebb tablót.

A zászló gyönyörű műhímzés és azt feltételezik, hogy annak idején szerzetesnök, apácák készíthették. 1938. május 8-án ökumenikus jelleggel szentelték fel a budapesti római katolikus Szent István bazilikában, majd a Kálvin-téri református templomban. Az az esztendő jubileumi év volt, az államalapító Szent István király halálának 900. évfordulója, s ebből az alkalomból rendeztek Eucharisztikus Világkongresszust Budapesten. Ezért ez az erdész-vadász zászlószentelési ceremónia is jól illeszkedett az ünnepséghez, amelynek fényéből reá is hullott és amit maga is gazdagított.

A zászlót Illés László őrizte meg

Arra már jóval később derült csak fény – bizonyára Inokai Baláznak és Schweighardt Ottónak köszönhetően –, hogy az említett relikviákat Illés László erdész, Daróczy Mártonnak, a MEVME egyik ügyvezető igazgatójának, az esztergomi alerdész szakiskola legendás szolgálatvezetőjének unokája őrizte meg hűségesen évtizedeken keresztül.

Az átadás után az OEE-ben a zászlórúd csúcscsúszé és a bélyegző vitrinben került elzárásra, a zászló és a tabló pedig pompás díszé lett a Titkárságnak. Nem helytálló az az utólagos vélekedés, hogy az Egyesület a zászlót elrejtette. (Bár ez sem lett volna teljesen indokolatlan az 1970-es években az akkori környezetben.) Ellenkezőleg: inkább aggályos volt a kifüggesztése a nagy személyi forgalmú helyén. Félő volt, hogy valakinek nagyon is megtetszik a fölöttébb szemrevaló, értékes kézimunka és lába kél.

Ez az aggály az Anker-közből a Csillagvölgybe történt átköltözés után csak fokozódott, mert ott még inkább szem elé került és ráadásul a fényviszonyok sem kedveztek az egyre korosodó kelmének, színes himzőfonalaknak. A Budakeszi-útra történt átköltözés után végre biztonságos és kedvező helyen, s méltó módon került elhelyezésre. Ennyit a zászlóról.

Inokai Balázs pótolta a zászlórudat

Igen ám, de a zászló másik fontos része, a zászlórúd nem került elő, legalább is eddig nem.

Ez a körülmény vezette Inokai Balázs okl. erdőmérnököt, hogy a becses relikviának ezt a rokkant állapotát megszüntesse és a hiányzó zászlórudat pótolja. Inokai kolléga úr ugyanis a MEVME utolsó hivatalban volt elnökének, vitéz Szekeres Károlynak az unokája és így érthető módon szeretettel ápolja a MEVME múltját.

Az elhatározást tett követte. A rúd az eredeti pontos másolataként Inokai úr költségén elkészült és az OEE könyvtárában egy bensőséges hangulatú kis ünnepség keretében felavatásra került.

Az ünnepség lefolytatását dr. Sárvári János, a könyvtár őre vezette, s Inokai Balázs és Schweighardt Ottó mellett jelen volt Kocsis Mihály, a Vértesi Erdészeti és Faipari Zrt. vezérigazgatója (amelynek a területén működött

a MEVME Tatán, majd Esztergomban); Illés László ny. dandártábornok (a zászlót megőrző Illés László erdész fia); dr. Király Pál (mint az OEE egykori főtitkára, aki annak idején a zászlót az Egyesület részéről néhai dr. Madas András elnökkel együtt a további megőrzésre átvette); továbbá Köveskúti György és Tollner György erdőmérnök (mint olyan erdész-vadászok, akik a MEVME-nek ezt a kettős jellegét pályafutásukkal prezentálták) és Pápai Gábor, az „Erdészeti Lapok” ny. főszerkesztője.

Inokai Balázs, miután a MEVME és zászlajának múltját, történetét felelevenítette, bemutatta az új zászlórudat.

Érdekes számszimbolika hordozója

Az igen szép, tökéletes formájú rúd az eredetivel mindenben azonos módon *fehér színű* és két darabból tevődik össze. A két rúdrészt egy markológombként is szolgáló *csavarmenetes dísszel* lehet egybeerősíteni. Ennek pontosan 26 cm hosszúsága a MEVME alapítási évére, 1926-re utal. Hosszabbik fele 193,8 mm, a zászlószentelés évszáma.

A rúd felső és alsó végét szintén szép rézveret díszíti. A legfelső rézveret 75 mm hosszú és arra emlékeztet, hogy a rúd felavatására a zászlószentelés 75. évfordulója alkalmából került sor. A legalsó rész 40 mm hossza pedig arra, hogy v. Szekeres Károly 1940-től volt az Egyesület elnöke.

Amint látható, a zászlórúd számszimbolikák egész sorát hordozza.

S még valamit: egy időkapuszulát. Vagyis egy kis okmányt, amelyben Inokai Balázs ennek a zászlórúd-történetnek az adatait jegyezte fel az utókor számára és amelyet a rúd összeillesztése előtt annak belsejében, egy kis csőalakú üregben helyezett el, miután a ceremónia közössége előtt aláírásával hitelesítette.

A zászlórúd *anyaga borovifenyő*, amit Inokai Balázs Ukrajnából hozatott, arról a területről, ahol nagyatyja szolgálati útjai során gyakran megfordult.

Bevalljuk: nem gondoltuk volna, hogy egy ilyen, első látásra egyszerű fatárgy ennyi gondolatot, előre jól átgondolt szándékot testesít meg. Ez a megfontoltság és szerető gondoskodás

igazán méltó a MEVME-hez, tiszteletreméltó szakmai elődeink emlékéhez.

Az első zászlószeg; emléklap

Az ünnepélyes zászlórúd-avatás azzal ért véget, hogy Kocsis Mihály vezérigazgató elhelyezte azon az első zászlószöveget, amely a Vértesi Erdő Zrt. emblémáját, egy mellvértet mintáz.

Búcsúzáskor minden résztvevő kapott egy szép emléklapot, amelyet valamennyien aláírtak, s amelynek grafikai ornamentikáját a MEVME egykori folyóiratának, „Az Erdő”-nek szakmai motívumokból komponált díszes fejlécének átemelésével alakították ki.

Ha minden terv szerint alakul, akkor az OEE idei vértesi vándorgyűlésének résztvevői megtekinthetik szakmánk történetének ezt az ismét teljessé vált, becses ereklyéjét is.

A szakmai érdekképviselő relikviái

A zászlórúdavatási ünnepségről azért tudósítottunk Híradónkban, mert a MEVME – akár csak Szakszervezetünk – *szakmai érdekképviselői-érdekvédelmi szervezet volt*, amely nehéz, küzdelmes harcokat vívott a maga idejében annak a szakembercsoportnak a társadalmi érdekeiért, amely erre a célra létrehozta.

Nehéz, kényes harc volt ez a két világháború közötti korszak félfedűlis, erősen kasztosodott társadalmában, amelyben minden fentebbálló féltékenyen ügyelt arra, hogy a legcsekélyebb mértékben se kelljen osztoznia az alantabb állókkal társadalmi előjogainak, presztízsének (és pénzének) tekintetében.

A MEVME számára a tennivaló sok volt, az eredmények szerények – elutasítás, csalódás, keserű kudarc annál több.

Ezért ez a lobogó messze több, mint egy pompás műhímzés és a zászlórúd sem csupán egy díszített fatárgy. Hanem egy *hajdanvolt közösség vezérlő szimbóluma, az együvé tartozás jelképe*. Tekintsünk rá mindig megbecsüléssel!

Király Pál

Zöldek országos találkozója Gödöllőn

Huszonharmadik alkalommal bonyolították le immár a *Környezet- és Természetvédő Szervezetek Országos Találkozóját*, ez alkalommal Gödöllőn. Mégpedig rangos keretek között: a királyi kastélynak abban a jókora un. lovarda-termében, amely 2011-ben, Magyarország EU-elnökségének idején oly sok fontos nemzetközi rendezvénynek volt a helyszíne, ahol oly sok magas rangú közéleti személyiség fordult meg.

A helyszín: „a fenntartható ökováros”

Gödöllő rászolgált már arra, hogy a zöldek legmagasabb szintű, országos jellegű fórumának a helyszíne legyen. Amint arról a találkozó előestéjén Tóth Tibor alpolgármester előadást is tartott az érdeklődőknek, már huzamos idő óta következetesen dolgoznak egy kimunkált koncepció alapján azon, hogy megfeleljenek a „fenntartható ökováros” kritériumainak (ami EU-ajánlás is). Ennek néhány mutatója, csupán címszavakban: „Tiszta udvar – rendes ház” program; a városi fűtőmű rekonstrukciója a károsanyag-kibocsátás csökkentése érdekében és nátriumos közvilágítás; kertbarát program; madárbarát kert mozgalom; hulladékfeldolgozó telep és annak fejlesztése; kerékpárbarátság stb.

A városban működő nagy felsőoktatási intézmény, a *Szent István Egyetem* is arra törekszik, hogy (Sopronhoz hasonlóan) „zöld egyetem” legyen. Ennél fogva a megújítható energiaforrások hasznosítására irányuló kutatások egyik fontos országos bázisa. Például az egyik kollégiumának tetején működik az ország egyik legnagyobb, ha ugyan nem a legnagyobb fotovoltaikus (tehát elektromos áramot termelő) erőműve. Az egyetemen erős környezetvédő civil szervezet is működik, a GATE Zöld Klub.

A Szent István Egyetemnek kísérleti biogazdasága is van a város határában, az erdőkkel körül vett *Babapusztán*, amelyet az előprogramok során szintén meg lehetett tekinteni. Sajnos, ezt a babati programot a kitartó esőzés eléggé eláztatta. Ambár pl. a bioméhészkedésről így is részletes erdei tájékoztatást kaptak az érdeklődők.

A város polgármestere, dr. Gémesi György a találkozó résztvevőit üdvözlő

beszédében többek között kijelentette, hogy a városfejlesztés, az értékörzés és a környezetvédelem nincs ellentétben egymással, csak *stratégia mentén kell fejleszteni és a fenntarthatóságnak mindenben érvényesülnie kell*. S hogy ez nem csak egy jól hangzó retorikai fordulat a városi polgármesterséget 23 év óta gyakorló Gémesi György részéről, azt a tények is bizonyítják. Ugyanis a rendszerváltás óta több nagy multinacionális vállalat is települt Gödöllőre és meghatározó szerepet játszik a 33.500 lakosú város gazdasági életében. Ám ennek a nagy ipari fejlődésnek az ellenére a város zöldfelülete 1990 óta egyetlen négyzetméterrel sem csökkent és a mértéke ma is 54%-os.

A továbbiakban a szerveázó nagy rendezvény sokrétű témáival és rengeteg nevet felvonultató szereplőgárdájával nem tudunk foglalkozni részletesen, hanem a plenáris ülés főbb mozzanatait tudjuk felidézni.

A környezetügy a pártpolitikában

A plenáris ülés főtémája ez volt: „*A környezetpolitika helyzete az állami intézményrendszerben; a politikai pártok környezetvédelmi jövőképe.*”

Ehhez a témához a parlamenti pártok küldöttei valóban fel is vonultak: Nagy Andor (Fidesz-KDNP), úgy is, mint az Országgyűlés Fenntartható Fejlődés Bizottságának alelnöke; Szabó Imre (MSZP), Szél Bernadett (LMP), Jávorka Benedek (az imént említett bizottság korábbi elnöke); Keplai Lajos (Jobbik) és dr. Szili Katalin (az említett bizottság jelenlegi elnöke).

A beindult eszmecsere kezdetben az egy asztalhoz ültetett különböző pártok már ismert feleselő-ellenkező-kontrázó vitastílusa jellemezte. Bizonyos realitások és információk azonban így is elhangzottak.

Kimondatott például, hogy a vízügy hajdan példásan kiépített, hatalmas szervezete alaposan feldarabolódott, miközben a magyar környezetügy egyik legsúlyosabb kérdése továbbra is a vízgazdálkodás. Nem gondoltuk volna Gödöllőn, hogy néhány hét múlva megint milyen drámai súllyal jelentkezik majd a téma, amely egyébként erdészeti szempontból is elsőrendű fontosságú.

Elhangzott továbbá, hogy az intézményrendszer helyzetétele: kulcskérdés! *Jávorka Benedek felvetette egy önálló minisztérium felállításának*, valamint egy országgyűlési biztos, ombudsman intézményesítésének *sükségességét*. Szabó Imre pedig már nevesítette is a gondolatot, mondván: *Természeti Erőforrás Minisztériumot* kell felállítani.

Leértékelődik a környezetvédelem

Felszínre került az a helyzetértékelés is, ami szerint *a környezetügy helyzete* nem javult az utóbbi években, sőt *kissé leértékelődött*. Mutatja ezt pl. az is, hogy ez a terület a politikai szereposztásban mindig csak a kisebbik koalíciós partnernek jutott. Ez azonban nemcsak Magyarország problémája; nemzetközi viszonylatban sem jobb a helyzet.

Szili Katalin a legfontosabbnak a civilekkel folytatott párbeszédet tartotta a problémák megoldása során. Azonban az is elhangzott, hogy ezen a téren is bajok vannak. Szabó Imre szerint mindenekelőtt az, hogy *a civil szféra kormánytámogatottsága tragikusan visszaesett*. Ezt a véleményt erősítette Jávorka Benedek is, Szél Bernadett is.

Mind e közben a pódiumvita egyre inkább az *energiapolitika* irányába tolódott és végül ez vált uralkodó témává. Abban egyetértés volt, hogy ebben a kérdésben nincs egyetértés a politikai pártok között. Abban viszont igen, hogy az össz-energiafelhasználásunkat csökkentenünk kell.

A kormányzat atomenergia-párti

Kívülálló laikusokként a vitázókat hallgatva az a kérdés merült fel bennünk, hogy az eltérő vélemények mögött melyik indíték állhat fenn motiváló tényezőként: az atomenergia-ellenesség, vagy pedig a centralizált és a decentralizált energiatermelés közötti nézet- (érdek- ?) különbség?

A kormánykoalíció köztudottan *atom-párti*, míg az LMP elutasítja azt (ami azt jelenti, hogy ellenzi a Paksi Atomerőmű fejlesztését, bővítését). A Jobbik pedig úgy nyilatkozott, hogy klímapolitikai szempontból az atomenergia a legjobb,

ám az energiapolitikában a lokalításokra helyezné a hangsúlyt.

Tudósításunknak ezen a pontján említjük meg Jan Haverkamp úrnak az előadását is (ami, sajnos, már az esti órákban hangzott el).

A Greenpeace közismert, nagy nemzetközi környezetvédő szervezet Brüsszelben tevékenykedő szakértője tárgyilagos stílusban azt a véleményét fejtette ki – több külföldi példával is alátámasztva –, hogy a Paksi Atomerőmű második lépcsője, bővítménye soha nem fog megépülni. Az említett és számokon keresztül is bemutatott külföldi tapasztalatok ugyanis azt mutatják, hogy ezek az erőműépítkezések mindig jóval tovább tartanak, mint ahogyan azt az elfogadott terveik tartalmazzák. Addigra pedig az egyébként is hatalmas költségek a kétháromszorosukra is nőhetnek. Sajnos, mondta az előadó, Magyarország csatlakozott a nukleáris energiatermelést támogató országok csoportjához, az „őrült tizenkettők”-höz.

Az állam azonban nem építhet atomerőműveket, mivel ezt az EU tiltja. Haverkamp úr szerint ebben a helyzetben országunk a következőkhöz fordulhat. **1.** A bankokhoz, amelyek azonban piaci finanszírozás alapján nem vállalják az ilyen építkezéseket. **2.** Kínához. **3.** Oroszországhoz, amely a politikai befolyás megszerzése érdekében kínálja Magyarország és Szlovákia számára az erőmű megépítését, majd pedig 40 évig tartó működtetését, az áramot pedig árulja. **4.** Felfordulhat.

Az atomalapú energiatermelésnek azonban csak a közepe az atomerőmű. Nem kevésbé fontos, kényes és drága az eleje is: az uránbányászat, valamint a vége, a kiégett atomhulladék kezelése és biztonságos, hosszú távú elhelyezése.

Az erdészeti szekció ülése

A plenáris ülést követő napon megkezdte munkáját a nagy találkozó nem kevesebb, mint 13 szekciója is. Ezek között szakmánk szempontjából külön figyelmet érdemelt a vadászat-természetvédelem, a természetvédelem magánkezelésben, valamint az erdei iskola – erdei óvoda elnevezésű szekció, de természetesen mindenekelőtt az; *erdészeti szekció*.

Az országos találkozók eddigi sorában ez már a tizedik erdészeti szekcióülés volt, vagyis már hagyományról beszél-

hetünk. S hagyományos módon ezt is két erdőmérnök kolléga szervezte és vezette: Gyöngyössy Péter, a szombathelyi *Kerekerdő Alapítvány* elnöke, valamint dr. Gálhidy László, a *WWF Magyarország* természetvédő szervezet erdészeti programvezetője. Az ülés számos érdeklődőt vonzott (köztük nem csak szakmabeliket). Részt vett Lapos Tamás erdőmérnök, a VM Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztályának vezetőhelyettese, az Erdészeti Osztály vezetője is (már ez is hagyomány), aki azután felszólalásában közreadott értékes információkkal járult hozzá az ülés sikeréhez.

Az elnöklő Gyöngyössy Péter áttekintést adott az erdészeti környezet- és természetvédelem terén a múlt évi ülés óta végbe ment eseményekről. Aki egy kicsit is figyelemmel kísérte ezeknek a szekcióüléseknek a lefolyását, az emlékezhet arra, hogy az ülések hangulata olykor bizony meglehetősen militáns volt és kemény bírálatok is érték mind az ágazati politikát, mind az erdőgazdasági gyakorlatot. Gödöllőn az volt a benyomásunk, hogy ehhez a múltéhoz képest az idejű ülés atmoszférája lényegesen nyugodtabb, kiegyensúlyozottabb volt. (Ámbár bizonyos vonatkozásokban lehetett volna kissé puskaporosabb is). Ennek talán az az oka, hogy a korábban elvetett mag termékeny talajra hullott és napjainkra szárbá szökkent, a környezeti szemléletű erdőgazdálkodás elvei mind inkább valóra válnak. Sokat levezetnek a feszültségből azok az országos erdőfórumok is, amelyeket az Alapítvány a saját tevékenységi körében rendez az ország különböző tájain (Bakonybél, Kecskemét, Kőszeg). Valamint más, természetismereti stb. programjai keretében lebonyolított egyéb rendezvények (Felsőcsatár - vashegyi táborok, erdei iskola- és ovi-programok, Süni-program). S az a tény is, hogy ma már olyan „zöld” erdészeti szakemberek, mint pl. dr. Gálhidy László, rendes tagként az Országos Erdő Tanácsban lobbizhatnak céljaikért.

A természetvédelmet a gazdálkodó valósítja meg

A szekcióülésen felmerült konkrét témák közül egyet említünk meg, mert az ülés is e mellett időzött el legtovább. Ez az un. *Csarna-völgy* ügy volt.

A Börzsönyben az Ipoly Erdő Zrt. Kemencei Erdészetének területén levő romantikus, vad tájképi szépségű erdőről

van szó, ahol a kezelő erdőgazdaság bizonyos mértékű fakitermelési műveletet tervezett. A zöldek ezzel nem értettek egyet és kampányt indítottak a terület érintetlenül hagyása érdekében.

A téma ismert lehet szakszervezeti tagtársaink többsége előtt, mert megjelent az „Erdészeti Lapok” 2012/7-8. számának 254-255. oldalán is.

A résztvevőknek az volt a véleményük, hogy Börzsöny-kérdésben a zöldek helyes álláspontot képviselnek és ezt kell képviselniük a továbbiakban is.

A szervezési okok miatt időben kissé beszűkített szekcióülés mondanivalóját érzésünk szerint dr. Gálhidy László helyesen összegezte, amikor azt mondta (szlovéniai tapasztalatait is megemlítve): *a természetvédelmet végső soron az erdőgazdálkodó valósítja meg.*

Erősítsük az erdészeti jelenlétet!

A Környezet- és Természetvédő Szervezetek 23. Országos Találkozójáról, erről a nagy és szerteágazó rendezvényről, annak érdekes és gazdag tartalmáról csak töredéknyit tudunk tudósítani. Amit azzal fejezünk be, hogy *nagyon kíváncsi lennénk, ha jövőre jóval több erdészeti szakember kapcsolódna be a Találkozó munkájába.* Mégpedig már az előkészítés stádiumában, hogy szakmánk gondjai-bajai-törekvései már a plenáris ülés anyagában is megjelenhessenek (bár egyelőre még nem ismerjük annak tárgyát). S fölöttébb üdvös lenne a párbeszéd felerősítése ismét az erdészeti szekción belül a gazdaság szférájában dolgozók, másrészt a természetvédelem keretében dolgozó erdészek között. Mert az tragédia, hogy erdészek küzdenek erdészek ellen, ráadásul mindkét fél „Az erdőért!” feliratú zászlót lobogtatva.

Végül kedves kötelességünknek tartjuk köszönetet mondani partnerszervezetünk, a Magyarországi Zöld Kereszt Egyesület elnökének, dr. Tarjáné Tajnaffői Anna dr. aranyokl. erdőmérnök, ny. min. államtitkár asszonynak azért, hogy lehetővé tette az MZKE égisze alatti részvételünket az országos találkozón és ezen keresztül tudósításunk elkészítését.

Király Pál

Alkalmazotti létszám az erdőgazdálkodásban

Az új osztályozási rendszer bevezetésével a létszám adatokban is változás következett be. A 0-9 fő közötti kategória megszűnt. Az új ágazati besorolás miatti adat visszavezetés 2008 évre történt meg, így hosszabb idősor bemutatására nincs lehetőség a négy jegyre történő bontáskor.

Erdőgazdálkodás

2012-ben 50,4%-kal emelkedett a teljes munkaidőben foglalkoztatottak, 48,4%-kal az alkalmazásban állók létszáma az előző év azonos időszakához képest. A jelentős növekedés

mögött a közmunka program állt, erre utal az is, hogy nagymértéki létszámnövekedést az 50-249 főt (+89,1%) illetve a 250 főnél többet foglalkoztató (+54,6%) vállalatok esetében regisztráltak. Ugyanakkor visszaesett a foglalkoztatás a mikro-és kisvállalkozások (-0,5%) esetében, míg a 20-49 főt foglalkoztató vállalkozásokban 44%-kal emelkedett a foglalkoztatás. Jelentős létszámnövekedést a fakitermelés (+58,4%) és az erdészeti, egyéb erdőgazdálkodási tevékenység (+30,7%) ágazatban mértek, míg az erdészeti szolgáltatás szakágazatban 3,5%-os visszaesést tapasztaltak.

Időszak	Teljes munkaidőben alkalmazásban állók létszáma					Alkalmazásban állók létszáma (nem teljes munkaidő esetén legalább 60 munkaóra teljesítés)				
	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen
2005	405	102	1.707	4.507	7.712	409	131	1.772	4.671	8.116
2006	495	190	1.356	4.928	7.617	529	196	1.447	5.375	8.269
2007	1148	185	1.441	5.995	8.769	1.258	192	1.485	6.185	9.119
2008	954	253	1.438	5.323	7.968	1.086	270	1.488	5.497	8.341
2009	915	131	1.460	5.525	8.031	1.017	145	1.502	5.743	8.407
2010	1.276	90	1.532	5.918	8.816	1.440	100	1.571	6.117	9.229
2011	1.381	201	886	6.645	9.112	1.581	208	907	6.819	9.515
2012	1.405	259	1.679	10.365	13.706	1.567	300	1.715	10.541	14.122

Erdészeti, egyéb erdőgazdálkodási tevékenység

Időszak	Teljes munkaidőben alkalmazásban állók létszáma					Alkalmazásban állók létszáma (nem teljes munkaidő esetén legalább 60 munkaóra teljesítés)				
	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen
2008	136	116	969	–	1.559	154	122	1006	–	1.364
2009	129	–	365	–	527	143	–	385	–	567
2010	221	–	433	–	682	244	–	452	–	731
2011	265	–	255	–	740	305	–	269	–	805
2012	309	–	637	–	981	299	–	498	–	852

Fakitermelés

Időszak	Teljes munkaidőben alkalmazásban állók létszáma					Alkalmazásban állók létszáma (nem teljes munkaidő esetén legalább 60 munkaóra teljesítés)				
	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen
2008	140	–	469	4.985	5.609	155	–	482	5.145	5.802
2009	110	–	1.076	5.525	6.711	122	–	1.098	5.743	6.962
2010	171	–	1.098	5.918	7.191	191	–	1.119	6.117	7.431
2011	213	–	631	6.456	7.331	243	–	639	6.619	7.532
2012	218	83	1.041	10.365	11.707	243	94	1.052	10.541	11.931

Erdészeti szolgáltatás

Időszak	Teljes munkaidőben alkalmazásban állók létszáma					Alkalmazásban állók létszáma (nem teljes munkaidő esetén legalább 60 munkaóra teljesítés)				
	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen
2008	678	122	–	–	800	777	128	–	–	905
2009	672	99	–	–	791	751	105	–	–	876
2010	886	58	–	–	943	1.005	62	–	–	1.067
2011	902	139	–	–	1.042	1.035	144	–	–	1.179
2012	878	140	–	–	1.018	983	155	–	–	1.138

Készült az Erdészeti, Fa- és Bútoripari Ágazati Párbeszédbizottság megbízásából
(szerk.: Millei Olga)

Nyugdíjasoknak - nyugdíjasokról

Az elmúlt pár hónapos időszakban a nyugdíjasokkal kapcsolatos történések továbbra is a nyugdíjasok, nyugdíjba készülőkre érdeklődésének központjában áll. E jelenség kapcsán, a következőkről adunk tájékoztatást.

Nyugdíjasok helyzete 2012. évben. (A kormányzati intézkedések hatása)

A Nyugdíjasok Országos Képviselőte (NYOK) nyugdíjügyekkel foglalkozó ügyvivője által összeállított tanulmány, – amely a NYOK honlapján teljes terjedelemben olvasható – néhány megállapítást tesszük közzé.

– A tanulmány célja az, hogy tájékoztatást adjon az időskorúak tényleges helyzetéről, életviszonyainak alakulásáról az elmúlt években, a 2012. és a 2013. évben történt kormányzati intézkedések rájuk gyakorolt hatásáról.

– Minden nyugdíjasra érvényes az, hogy a fogyasztói árak folyamatos emelkedése mellett *különösen nagymértékű* a közmű és az energia árak, azaz általánosan *a lakhatás költségeinek emelkedése*. A lakhatás költségei elérik az átlagnyugdíj 60-65%-át. Ez Európa más országaihoz képest is kiemelkedően magas hányad, ott ugyanis legfeljebb 20-25% a rezsi költség. Az időskorú krónikus betegek nyugdíjának 10-15%-a gyógyszerre kell. Ebből az következik, hogy egy nyugdíjból csak az összeg 20-30%-a marad minden egyéb szükségletre, azaz étkezésre, ruházatkódásra, lakásfelújításra, kulturális kiadásokra. *Terjed az időskori szegénység.*

– Az időskorúak, különösen a saját jogon nyugdíjasok egész életük munkája során befizetett járulékaikért olyan nyugdíjat szeretnének, amely biztosítja elért életszínvonaluk megtartását halálukig. *A méltó öregkor alapja* az önfenntartásra elegendő nyugdíj, jól működő, a lakóhelyen elérhető egészségügyi és szociális gondozó rendszer.

– Folytatódott a nyugdíjrendszer átalakítása: a nyugdíjasszázból csak biztosítás alapú nyugdíjat és a korhatár feletti rokkantak nyugdíját fizetik, a korhatár alatti és a karkedvezményes nyugdíjak szociális ellátássá változtak, a rokkantak nyugdíja helyett rokkantsági-rehabilitációs ellátás jár.

– 2012-ben nyugdíjban, nyugdíjrendszertől ellátásban 2,9 millióan részesültek. *A teljes nyugellátásra jogosult 2.863.557 főnek átlagosan 95.617 Ft/hó összegű volt a nyugdíja* 2012. decemberben.

– Változott több mint ezer gyógyszer ára. Egy időskorú nyugdíjas háztartásában *a kiadások 10-15%-át a gyógyszerek, gyógyárak, gyógyászati segédeszközök képezik*. Az árváltozás kapcsán 726 gyógyszernek csökkent, 543-nak emelkedett a térítési díja.

– A NYOK a méltó öregkor biztosítása érdekében *a következőket ajánlja* a törvényhozók figyelmébe: a mindenkori nyugdíjrendszer értékmegőrző legyen, az aktív dolgozók nyugdíjárulék fizetésének felső határát fel kell emelni, a nyugdíjak összegét emelni kell januártól, vissza kell állítani a nyugdíjra jogosító minimális korhatárt, a rokkantsági nyugdíjasok helyzetét humanizálni kell, a 65 év felettiek ingyenes utazását fenn kell tartani.

Nyugdíjasok jövőjével kapcsolatos politikai hangok

A FIDESZ és az MSZP politikusai egymást túllicítálva igyekeznek a nyugdíjasok éberségét fenntartani az alig egy év múlva esedékes választásokig. Ennek érdekében a valós tények *helyett* a múltbeli megvalósult-meg nem valósult ötleteket vetik egymás szemére, ezzel figyelmeztetve a nyugdíjasokat, hogy milyen jövő vár rájuk.

Az MSZP szerint a FIDESZ embertelen felülvizsgálatra küldött közel 200 ezer rokkantnyugdíjast, akik között sokan foglalkoztak fakitermeléssel és kerültek megromlott egészségi állapotuk miatt rokkantsági nyugdíjazásra.

A FIDESZ azt vallja, hogy a 2002-2010 közötti időszak vesztesei a nyugdíjasok voltak, akiktől elvették a 13. havi nyugdíjat.

Egyre inkább érezhető, hogy *a két meghatározó párt nagyon jól tudja azt, hogy a nyugdíjas szavazók kezében van a választási eredményük*. Az eddigi választási részvételek alapján biztosan állítható, hogy a nyugdíjasok véleménye döntő jelentőségű, hiszen a szavazataik nagymértékben befolyásolják az eredményt.

Ebben a versenyben a kormánypárt van előnyösebb helyzetben, mert nem fogja elkövetni a korábbi hibáit, nem hoz olyan intézkedéseket, amelyek a nyugdíjak reálértékét csökkentenék. Sokan számítanak a 13. havi nyugdíjra, habár nem így fogják nevezni, hanem egyszeri juttatásként akarják azt kiosztani.

Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság adataiból

A legfrissebb adatok szerint *az elmúlt évben lassult a nyugdíjasok növekedésének a száma*. A nyugdíjak értéke relatív. A 107,1 ezer forintos havi ellátás különösebb fényűzésre nem ad okot, hiszen eközben a nettó átlagbér 144 ezer forint volt a KSH adatai szerint.

Figyelemre méltó hogy tavaly látványosan csökkent a nyugdíjba vonulók száma. 105 ezer kérelemből 89,8 ezer kérelmet tartottak megalapozottnak.

Figyelemfelkeltés a 65 éven aluli nyugdíjasoknak

– Az ebbe a korosztályba tartozókat meglepetés érheti ellenőrzéskor, azaz komoly büntetésre számíthatnak ugyanis, ha a tavaly bevezetett új utazási igazolványokat március 31. után nem érvényesítették. A sárga színű igazolványok a múlt évben érvénytelenné váltak, amelyek helyett bevezették a *zöld színűeket*, s ezeket *minden évben érvényesíteni kell*.

– Friss információ, hogy *a MÁV új pótdíj rendszert vezetett be* jó néhány járatán. Ez az áremelés komolyan érinti a vasutat igénybe vevő nyugdíjasokat, mivel az utazási kedvezmények nem vonatkoznak a pótdíjakra. Ez ellen az intézkedés ellen három országos nyugdíjas szervezet írásban *tiltakozott*, sajnos *eredménytelenül*.

Az idősek fogyasztói kiszolgáltatottsága

A korosztályok körében a gyermekek után életfeltételeik alakításában adottságaik folytán *az idősek a legkiszolgáltatottabbak*. Többségük az aktív lakosságnál kevesebb ismerettel, a piacgazdasági viszonyokhoz való alkalmazkodó képességgel rendelkezik,

(folytatás a 14. oldalon)

Egy mintaértékű monográfia

Távol áll tőlünk a szándék, hogy a gondviselés dolgába avatkozzunk, de valamiféleképpen az a benyomásunk, hogy Híradónk rendszeres olvasói előtt már ismert nevű erdészettörténészünk, *Szakács László* Bedő-díjas erdésztechnikus, ny. kerületvezető erdész talán már életének irodalmi főművét alkotta meg azzal a pompás könyvvel, amely „*A zalaegerszegi erdők és az erdőgazdálkodás története a kezdetektől 2010-ig*” címet viseli.

A 383 oldalas kötet 2012 utolsó heteiben jelent meg a Zalaegerszegi Millecentenárium Kiadása kiadásában, számos szponzor támogatásával, az „Erdészettörténeti Közlemények” c. kiadványsorozat LXXXVII. jelzetű köteteként.

A szerző alkotta is, írta is ezt a történetet

Szakács László évtizedekig volt a Zalaegerszegi Erdészet un. *alsóerdei* kerületének vezetője, szinte úgy is tekinthetjük tehát, mint városi erdészt (csak a fizetését nem a várostól kapta). Hitelesebb és elhivatottabb szerzőt keresve sem lehetett volna találni ennek a gazdag történetnek a megírására. *Hiteles*, mert egészen nyugállományba vonulásáig annak a történetnek egyik tevékeny részese, *közvetlen formálója* is volt, aminek most krónikása lett. Az alapos helyismeret nagy segítség az ilyen munkák esetében. Hangsúlyoznunk kell azonban az elhivatottságot is, mert az ismeret, a tudás elengedhetetlenül szükséges, de önmagában nem elégséges feltétel; *a jó munkához – szív is kell!*

Szakács László évtizedeken át szorgosan gyűjtötte munkaterülete múltjának adatait. Nagyban segítette őt az a körülmény is, hogy *egész élete során sokat fényképezett* és a sok ezer fotó nagyon sok mindent örökített meg a múltból a jövő számára. A gyűjtőmunka eredménye most beérett. (Zalai helytörténeti vo-

(folytatás a 13. oldalról)

így mint fogyasztó sincs azonos súlycsoportban kereskedelmi-szolgáltatói partnerével. E pozíciójából következik, hogy az idős ember kevésbé figyel oda a termék szavatossági, vagy jótállási jogérvényesítésének feltételeire, a számlák,

natkozásban egyébként Szakácsnak nem ez az első nagyobb lélegzetű dolgozata.)

Nagy fába vágta a fejszét, mert alkalmasint elhatározta, hogy egy *komplex szakmatörténeti monográfiát* fog írni az *adott területről*. Ezt ugyan direktben nem deklarálta, de kitűnik ennek következő fordított, pandant megfogalmazásából: „Magyarországon egy-egy város, vagy helység erdőiről, valamint erdőgazdálkodásáról összefoglaló könyv, vagy tanulmány nem jelent meg.”

Talán előre megérezte, hogy lesznek majd, akik ennek a mondatnak az olvas-tán megcsóválják a fejüket. S lábjegetben mégis megemlíti néhány ilyen monográfia-gyanús tanulmány szerzőjét. Ezt követően azonban legott belefog a téma időben és térben létező minden vonatkozásának monografikus előadásába.

Az erdőkihasználástól az üzemterv szerinti erdőgazdálkodásig

A. könyv szerkezeti felépítése, tagolása *XV. főfejezetet* jelent. A tématerület topográfiai körülhatárolása és természeti viszonyainak részletes leírása után megkezdődik az „*erdőkihasználás*” történetének ismertetése az őskortól kezdve négy főfejezetben egészen az első magyar polgári erdőtörvény megalkotásáig (1879).

Megjegyezzük, hogy a történet kiterjed azokra a közeli kisebb településekre is, amelyek lazább vagy szorosabb integrációja a mai Zalaegerszeg kialakulását jelentette. (A könyv egyik nagy értéke a rengeteg helynév, határ-, dűlő- és erdőnév feltárása és megörökítése.)

Erdészember számára szükségtelen magyarázni, hogy a szerző miért használja az 1879 előtti időkre az „*erdőkihasználás*” kifejezést, ezt követően pedig miért az „*erdőgazdálkodás*”.

Igen, 1885-ben Zalaegerszeg-Alsóerdőre vonatkozóan is elkészült az első

bizonylatok megőrzésére, de az akcióstrükkök, a termékbemutató rásbeszélések is gyakran megtevesztik ítélopességet.

Zárásként annyit, hogy *továbbra sincsenek rózsás helyzetben a nyugdíja-*

erdőgazdasági üzemterv a törvény által előírt formában, sőt ez a fontos okmány ma is megtalálható a megyei levéltárban.

Az eddig is érdekes könyv *tartalma 1879-től egyre bővül* és máig ható aktualitásai miatt még érdekesebbé válik. Pl. az erdészet oldalán *megjelenik az ipari fafeldolgozás és az azzal szorosan összefüggő fakereskedelem*.

Kevésbé ismert közérdekű adatok

A két világháború közötti korszakot tárgyaló főfejezetben belül Szakács László külön fejezetben tárgyalja a Zala megyében *volt zsidó erdőbirtokok* sorsának az alakulását. Ennek a témának a maga idejében sem volt irodalma (csak maguk a zsidótörvények), 1945 után pedig az agyonhallgatás lett a sorsa. Ezért ezt a rövid fejezetet más helytörténészek is konkrétan hasznosíthatják munkájukban.

Hasonló megállapítást tehetünk az 1945-ös rendszerváltást közvetlenül követő négy-öt év erdészettörténetével kapcsolatban is, mivel erre a rövid, de történelmi fontosságú korszakra vonatkozóan korabeli dokumentumok nagyon gyéren állnak rendelkezésre országos viszonylatban – az uradalmi és intézményi irattárak anyagának feleltlen kezelése következtében. A Zala Megyei Levéltár ebben a tekintetben jobban áll és a szerző ezt a lehetőséget lelkiismeretesen, alaposan ki is használta.

Az 1945 utáni korszak

A IX. főfejezet *a történelmi közelmúltból és jelenről* szól, amelynek *már a szerző is személyes résztvevője volt*, s több a rendelkezésre álló forrásanyag is. Így azután érthető módon egyre több részlet és személyes élményen alapuló megfigyelés, adat jelenik meg a műben.

(Folytatás a 15. oldalon)

sok. Jövőjünkkel kapcsolatos intézkedéseket, demokratikus körülmény között, az érintettek bevonásával kellene meghozni.

Berényi Gyula
a Nyugdíjas Bizottság elnöke

Többé már nem „fú a gyár”

Gyermekkoromban reggel fél hétkor szólalt meg a *felnémeti fűrészüzem* (hordógyár) dudája. Ez amolyan felhívás vagy ébresztő lehetett, mert fél órával később, hét órakor ugyanez a gőzduda már a munkakezdést jelezte. „Fú a gyár” – mondták a felnémetiek. Farkas (Makó) András bácsi, a fűtő már jókor felkelt, hogy az adott időben megnyissa a gőzcsapot. A megszólaló dallamos dudaszóba én valamilyen szöveges üzenetet értem bele. Vajon mit üzen? – kérdeztem édesapámtól, aki ez idő tájt (az 1940-es évek végéig) az üzem vezetője volt. Édesapám, hogy kielégítse kíváncsiságomat, kitalált nekem valamilyen szöveget, amelyre már csak homályosan emlékszem. Azt tudom, hogy az eleje így kezdődött: „Emberek, emberek, aki itt dolgozik...” Majd a már elfelejtett részlet után valahogy így folytatódott a

szöveg „Fél óra múlva, kezdődik a munka.”

Megöregedve is hallom a hordógyár egykori dudáját, amint munkába hív, jelzi a munkaidő kezdetét, délből ebédre szólítja a munkásokat, majd az ebéd-idő végén újra megszólal, és délután fél ótkor hallgat el. Ekkor már a munkaidő végét jelzi.

Később változott a munkabeosztás, és a gyári dуда ennek megfelelően más-más időben hangzott fel.

*

Felidézem gyermekkoromat: az anyagtéren akkor még bőven volt játszásra alkalmas terület. Csak később foglaltak el egyre nagyobb helyet a máglyák (stócek!). Olyan volt nekünk, Tárkányi úti és Sánc utcai gyerekeknek ez a terület, mint a Pál utcaiaknak a grund. Harcoltunk is érte a falu más

utcában lakó gyerekeivel. Aztán ott volt a „melegvíz”: Ez egy kisebb medence volt, ahová az úgynevezett kondenzvíz folyt ki. Itt mosták, sulykolták a ruhát Péter Piros néni, meg Nagy néni.

Nekem lakóhelyem volt a hordógyár. Édesapám ugyanis 1938-tól az államosításig ennek az üzemnek volt a vezetője. Ezután az új vállalat központjába, Miskolcra került, természetesen alacsonyabb beosztásban, majd néhány év múlva visszahelyezték, készáruterkezőnek.

A gyerekkori játékokon kívül egyéb emlékek is az üzemhez fűznek. Amikor kissé felcseperedtem, minden vakációban legalább egy hónapot dolgoztam itt, majd az érettségi után, mivel nem vettem fel a főiskolára, már felnőtthez illő munkákat is végeztem. Voltam anyagkihordó, rönkbeadó, máglyázó, vagonrakó stb.

(Folytatás a 16. oldalon)

(Folytatás a 14. oldalról)

A könyvnek ebben a részében olyan kis csemegékre bukkanunk, mint pl. az egykori Erdőkémia Vállalat zalaegerszegi gyárában folytatott fenyőtülepárlás és gyantagyártás, ami még két-három évtizede valóság volt, de ma már történelem.

Élő történelem viszont a nagyváros közelében kibontakozott *közzölési erdőgazdálkodás, parkerdők, arborétumok kifejlesztése*, a már nemzetközi ismertségnek örvendő szépséges *Azáleás-völgy* megteremtése, amiben Szakács László szakmai munkájának oroszlánrésze volt, éppúgy, mint a már elpusztult erdei tornapálya kiépítésében.

Nincs erdő vad nélkül, tartja a régi mondás. Ahol pedig vad van, ott *vadász és vadászat* is van, Zalában különösen. Szakács László erre is gondolt a X. főfejezetben. Egészen a XV. század közepéig nyúlnak vissza a források ezen a téren, ekkor említene először egy egerszegi lovas vadászatot agarakkal.

Nagyon értékes a könyv befejező fejezeteiben az az összeállítás, amely a *Zalaegerszegen működött erdészeti és erdészettel kapcsolatos hivatalos intézményeket* sorolja fel, s ismerteti. Hasonló művön dolgozó más szerzők is felhasználhatják. Ugyanez állapítható meg az érdekes, gazdag irodalomjegyzékről is.

A testes, adatok tömkelegét tartalmazó kötet használhatóságát nagy mértékben megkönnyíti a 15 oldal terjedelmű személynév-, földrajzi név- és intézmény-mutató.

Képek: nincsenek is, vannak is

A szép kiállítású, számos táblázatot tartalmazó könyv egyik technikai érdekessége, hogy ábraanyag nem található a szövegoldalakon. Hanem a *képmelléleteket a hátsó belső borítóoldalra erősített CD-lemez tartalmazza*. A képekhez tartozó képszövegek pedig a XV. főfejezetben találhatók, sorszám szerinti rendben. Ez a megoldás ma még kissé szokatlan, de előrevetíti a jövő könyvének a képét. Kétségtelen, hogy jelentős oldalterjedelmet lehet így megtakarítani, tehát gazdaságos. Mindazonáltal sajnáljuk, hogy a könyvben nem láthatjuk Szakács László szép fényképeit, aki a szakmában közismert erdészfotográfus (ezt a hasznos tudományt édesapjától örökölte).

Erdőszeretet és hivatástudat hatja át

Ez a kitűnő könyv tanulságos iskolapéldája annak, hogy miként lehet „megfogni” egy olyan erdős táj erdészettörténetének a megírását, amely nagyon

változatos, amelynek arculatát sokféle természeti és társadalmi tényező formálta az évszázadok során.

Áthatja az erdőszeretet és a hivatástudat, érezni rajta, hogy tő melletti erdőszirta. Bár minél több szaktársunkat – tő mellettiket is – készítené Szakács László példája arra, hogy már „menet közben” is munkahelyének és munkájának minél több részletét, mozzanatát rögzítse, szellemi és tárgyi emlékeit megőrizze, majd amikor elérkezettnek látja ennek idejét, írásba foglalja. Jó szolgálatot tenne ezzel szűkebb szakmai környezetének is, az egész szakmának is. A most ismertetett, de más helytörténeti monográfiák mintául is szolgálhatnak ehhez.

A monográfia megjelenését a zalaegerszegi városi önkormányzatnak, a térség erdőgazdálkodó és vadászati szervezeteinek, s nevük mellőzését kérő magánszemélyeknek az anyagi támogatása tette lehetővé, dr. Oroszi Sándor DSc pedig lektorként segítette. *Szép példája ez a szakmai és lokálpatrióta összefogásnak.*

A könyv átolvasása után, élményének hatása alatt megértjük szerkesztőjének és kiadójának, a Millecentenáriumi Közalapítvány Kuratóriuma elnökének, Kiss Gábor úrnak gróf Széchenyi Zsigmond adaptációját:

„Az erdőgazdálkodás: motorfűrészes és erdőzűgás – de több erdőzűgás!”.

Király Pál

(Folytatás a 15. oldalról)

Ezentúl már soha nem szólal meg a duda, nem „fű a gyár”. Romokban hevernek a hordógyár épületei. A fűrészcsarnok patinás tetőszerkezete is az enyészeté lett. A sátáni pusztítás végigsöpört az egész fatelepen. De vajon miért? Kinek volt az érdeke ez a rombolás? Valamikor a fűrészüzem Felnémet jelentős ipari létesítménye volt. Jártak ide dolgozni Egerből, Felsőtárkányból, Maklárról, Nagytályáról. Ostorosról is. Az 1950-es években már két műszakban termeltek, és naponta 7-8 – néha még több – vagon hagyta el a gyár területét fűrészáruval, parkettával, fűrészporral, tűzfával megrakodva. Nem tudnám megmondani, hogy hány embernek adott kenyérkereső munkát az üzem, 150-200-nak bizonyára.

Vajon hogyan juthatott ilyen gyászos sorsra a hordógyár? Milyen üzleti érdekek játszottak közre egy jelentős termelő üzem elpusztításában? A kérdéseket tovább is folytathatnám, de az a gyanúm, hogy ezekre nemigen kapok választ. Lehet, hogy akik tudnának válaszolni, a saját jól felfogott érdekük miatt mélyen hallgatnak.

*

Néhány évvel ezelőtt már elsirattam ezt az üzemet. Még ma is érzem a deszkák illatát, magam előtt látom a pirosra gözölt bükköt, vadcseresznyét, vadkörte, berkenyét.

Amikor 2012 februárjában hírt vettem annak, hogy bontják a fűrészüzemet, Felnémet honlapjának vendégkönyvébe írtam néhány sort: Azt javasoltam, hogy hagyják meg a csarnokot, és ha már a termelés megszűnt, legalább valami maradjon meg az üzemből. Itt akár egy állandó kiállítás is nyílhatott volna, bemutatva a faipari termelés történetét. Valószínűleg sokan őriznek még fényképeket, a levéltárban pedig dokumentumok is találhatók. Lehet, hogy elkéstem a javaslattal? De az sincs kizárva, hogy süket fülekre talált a javaslatom.

Így hát megpecsételődött a hordógyár sorsa. Többé már nem „fű a gyár”, csak az egykori dolgozók szelleme lengi körül a romba döntött épületmaradványokat, és mintha valami kísérteti hang sügná: Sic transit gloria mundi – így múlik el a világ dicsősége.

Dóra Zoltán
Vác

*

A szerkesztő jegyzete Dóra Zoltán úr cikkével kapcsolatban.

A témát Híradónk is érintette a lap 1997. évi márciusi számának 1. oldalán.

Vállalati-intézményi titkáraink 1996 decemberében tartott országos értekezletén Herczeg Miklós akkori főtitkárunk beszámolójában aggodalommal állapította meg, hogy az elsődleges faipar helyzete abban az évben is tovább romlott, s „1996 elején felszámolásra került a Felnémeti Fűrészipari Rt., s több kisebb egység léte is veszélybe került.”

Sajnos, Szakszervezetünk tehetetlen volt mind az arra kijelölt állami üzemek privatizálásával szemben, mind a magánosított üzemek elég gyors csődhelyzetet eredményező üzletpolitikájával szemben. (Az eléggé faramuci módon sikeredett, nem egy helyen korrupciógyanús magyar privatizációnak ma már csírázik a szakirodalma is.)

Az azonban kérdéses, hogy a 2008 ősze óta tartó világgazdasági válság nyomán az exportpiacok drasztikus, beszűkülése közepette ezek az üzemek állami tulajdonban maradván is képesek lettek volna-e nyereségesen továbbműködni? Nem egy és nem két üzemet már ezt megelőzően is felszámolt az öt működtető állami erdőgazdasági részvénytársaság, mert tartósan veszteséget termelt. Sajnos, ezek a munkahely-megszűnések is hozzájárultak szakszervezeti taglétszámunk csökkenéséhez is.

Amint arról lapunk múlt évi decemberi számának 7-8. oldalán beszámoltunk, például a lenti fűrészüzem az ország délnyugati csücskében, bár korábbi önmagához képest megtépázottan és csökkentett kapacitással, de stabilan és nyereségesen működik, sőt fejleszt az állami részvénytársaság keretében. Közismert azonban az is, hogy a gazdaságos export szempontjából országos viszonylatban a szakma nyugati és keleti részre szakadt. Sajnos, Felnémet ettől a felezővonaltól jócskán keletre esik.

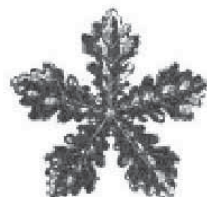
Az északkeleti országrészben előállított fűrészipari termékek exportpiaci versenyképességét az eleve fennálló fuvartavolsági különbség mellett tovább rontja a fuvar költség folyamatos emelkedése (magas üzemanyag-ár, útdíj stb.). S ma már nem létezik a központi kiegyenlítő kassza szerepét betöltő erdőfenntartási járulék.

A helyi versenyképességet pedig rontja a keleti-délkeleti szomszédainktól beáramló – többnyire jó minőségű – olcsóbb fűrészáru (amely, ha sikerül „feketén”, a vámot megkerülve behozni, még versenyképesebb).

Mint lelkes amatőr erdészettörténész, a felnémeti fűrészipari múzeum létesítésével messzemenően egyetértünk. Az a csarnok már önmagában is ipartörténeti emlék volt. De kinek a pénzéből? A favágókéből, vagy a csemeteültető asszonyokéből, vagy a fűrészgépkezelőkéből? Egy múzeumot felállítani sem könnyű és olcsó mulatság, de évtizedekig fenntartani talán még terhebb. Jelenleg kb. 27 múzeum és bemutatóhely van a szakmában. Az önkormányzatok pedig eléggé kivérzett állapotban vannak a kulturális költségvetésük szempontjából. Talán Szilvás-váradhoz volna érdemes kapcsolódni?

K. P.

forestpress
erdészet – faipar – vadászat | természetvédelem

Bölcsőtől a diplomáig avagy egy ifjúkor hét fejezetben

Dr. Tóth Sándor okl. erdőmérnök, ny. minisztériumi főosztályvezető neve széles körben ismert a szakmában és még azon túl is, a vadászok nagy táborában. S bár már a 82. életévét tapossa, ismert lehet Híradónk fiatalabb olvasói előtt is. Az elmúlt években egymás után ismertettük erdészeti- és vadászattörténet tárgykörben megjelentetett érdekes és igen értékes köteteit: A hírnév kötelez (2005); Nyitány a hírnévhez (2007); Szél alatt – hátszélben (2008); Haragistya-Ménészvölgy (2011).

*

Legújabb kötetének a nyilvánosság elé tárását az idei, 20. FeHoVa kiállítás alkalmára időzítette a kiadó Nimród Vadászújság, amely az előző köteteket is megjelentette. Ez a könyv azonban tartalmát tekintve rendhagyó az előzőkhöz képest, mert – látszólag – nem a magyar vadászat és erdészet történetéről szól, hanem a szerzőéről. Közelebbről annak első negyedszázadáról, amely 1931. december 17-én kezdődött a Tisza-mentén, a fegyverneki határban levő Hillertanya egyik kis szoba-konyhas cselédlakásából indult és 1956 májusáig tartott a harkovi Dokucsajev Mezőgazdasági Főiskola Erdőmérnöki Karán a kitüntetéses diploma átvételéig.

*

A szerző művének az érdekes, különös „Iringó” címet adta. Érdekes ez a címadó növény is (*Eryngium campestre*, E. planum), a szűkebb pátria jellegzetes növénye, amelyet úgy üz-kerget, hengerget a kiszámíthatatlan szél a pusztán, mint a kiszámíthatatlan Sors az emberi életet. (Talán ezért nevezik ördögszékérnek is.) Mert hiszen meg tudta volna mondani valaki akkor, a nagy gazdasági világválság idején a nádtetős kis cselédházban cseperedő szöszke summásgyerekről, hogy majdan, állami főtisztviselőként vadászakastélyokban az ország első embereivel ül egy asztalhoz és más, nagy államok vezetőivel fog parolázni? Aligha. „A Hortobágy-széli pusztá szél kergette iringója – sorsom példázata.” – írja maga a szerző.

Regényes életrajzának ezt az első negyedszázadát *hét fejezetbe foglalta* Tóth Sándor.

A „Korai emlékek” című első fejezet oly *érzékletességgel, élvezetes szemléletességgel, ízes stílusban* írja le gyermekkorát környezetét: a szülői házat és a tanyai emberek életvitelét, hogy ez az egykori falukutató népi íróknak is a becsületére válnék, meg az ugyancsak arafelé tüsténkedett szociográfusoknak. A T. Olvasó szinte ott érezheti magát a disznóölésben, a kenyérsütésnél, a szilvalekvár-főzésnél, s a paraszti élet más-más helyszínein.

A könyvnél ezt az erényét szakmán kívül állók is értékelték. mert 2010-ben a kézirat két néprajzi gyűjtőpályázat különdíját is elnyerte.

*

A következő fejezetben ezt a bukolikus hangulatot sötétebb tónus vonja be. Ezek már a *háborús évek* a serdülőkorba érő Tóth Sándor számára. Ám egyben jelentős változásoké is: a Tóthcsalád a tanyáról a városba költözött, sőt a kis Sándor már a szolnoki Verseggy Ferenc Gimnáziumba, annak internátusába. Egy tehetségutató juttatta ideig. A politika, a háborús események azonban már mind jobban belemélyedtek az ő életébe is. Soraiból kiviláglik, hogy ezek az élmények – mint minden kortársában – holtomiglan tartó nyomot hagytak emlékezetében.

*

Ám nem csak mozgalmas, de *sorsdöntő évek* is voltak ezek Tóth Sándor számára: a *szegényparaszti sorból való kitörés* kezdetét jelentették.

„Később sokat foglalkoztatott múltamnak, pályára indulásomnak a háttere.” – írja a „Gimnáziumban” című következő fejezetben. Érdemes elolvasni, hogy miként is ment ez az 1940-es években, amelyek már túlnyúltak az 1945-ös rendszerváltáson, egy teljesen megváltozott, új életbe.

Az iskolai élet, a tanárok-osztálytársak jellemző leírása nem kevésbé élvezetes, mint az egykori tanyasi-falusi életé. A történelem, a politika azonban a

diákéletet is mélyen áthatotta. S a színjeles tanuló, sebészorvosnak készülő Tóth Sándort a „fényes szelek” által hajtott „iringót” a hátára kapta és a fővárosba, a népi kollégisták soraiba röpítette.

*

„A népi kollégiumok sok ezer tehetséges fiatalnak teremtettek esélyegyenlőséget, lehetőséget a tanulásra, olyan közösségi keretek között, amelyekben tanulmányaik mellett megszerezhették a demokratikus közéletiséghez szükséges ismereteket, érzékennyé válhattak a társadalmi fejlődés ügye iránt, felvérteződhetek a társadalmi szolidaritás erényeivel.” (119.p.) A memoárnak ezek a sorai nem hagynak kétséget afelől, hogy a származása révén társadalmi felfogásban egyébként is nyilván már sok tekintetben predesztinált Tóth Sándor a népi kollégiumban beállt a baloldali célegyenesbe.

Ez az egyenes az Oleg Kosevojrról elnevezett, a Szovjetunióban ösztöndíjjal folytatott tanulmányokra előkészítő Sas-hegyi intézetbe vezetett. (Az ottani életről szól az ötödik fejezet.) Onnan pedig Harkovba. Ez egyúttal az orvosi pályáról szövegetett terv végét is jelentette. Aki valamelyest is ismeri a korabeli szovjet beiskolázási káderpolitikát, az megérti ezt. „Dupla vagy semmi” játék volt ez, vitalehetőség nélkül. Tóth Sándor a duplát választotta...

*

Mielőtt azonban a harkovi évek történetére rátérne, a szerző egy érdekes fejezetben lényegében újra áttekinti mindazokat a politikai-történelmi mozgatórugókat, amelyek eddigi életét meghatározták. Ez „A politika sodrában” című hatodik fejezet. Éleslátásról, a lényegest a lényegtelenről elválasztani tudó jó elemzőkészségről tanúskodó *politikatörténeti-szociográfiai olvasmány*; mindenkinek ajánlhatjuk, akiket a közelmúlt történelme és annak gyökerei érdekelnek.

*

A könyv eddig is érdekfeszítő volt, de Híradónk szakmai olvasóközönségét (Folytatás a 18. oldalon)

Országos Nyugdíjas Erdész Fórum

Csákváron az egykori kastélyparkból kialakított arborétum tőszomszédságában levő kultúrterem volt a helyszíne annak az országos jellegű tanácskozásnak, amelyet nyugállományban levő erdészeti szakemberek részére szervezett a Kovács K. Zoltán Idősek Köre, a Vértesi Erdő Zrt. operatív közreműködésével. A rendezvényt a Barankovics Alapítvány támogatta, levezető elnöke pedig dr. Medgyasszay László volt, aki az említett egyesület elnöke (Boros Péter miniszterelnöksége idején pedig FM-államtitkár volt). A főszervezői feladatokat dr. Magas László, már szintén nyugállományban levő erdőmérnök látta el.

Részt vett és az elnökségben helyet foglalt Harrach Péter, a Kereszténydemokrata Néppárt parlamenti frakcióvezetője is.

Tájékoztatói vállalati-egyesületi ...

A fórum résztvevőit (kb. 100-120 főt) Kocsis Mihály, a házigazda szerepét betöltő Vértesi Erdő Zrt. vezérigazgatója üdvözölte, aki áttekintést adott a részvénytársaságról és annak tevékenységéről. Ebből kiemeljük, hogy a cégnek napjainkra már sikerült kihevernie azt az érvágást, amelyet a fával (is) tüzelő Oroszlányi Hőerőmű korábbi működési zavara okozott. Amint eléggé ismert a szakmában, az erőmű egyik fő beszállítója tűzifa dolgában a Vértesi Erdő Zrt. volt. Elmondta továbbá azt is a vezérigazgató, hogy a részvénytársaságnál a közfoglalkoztatottak száma már elérte a 350 főt. A vállalat törzslétszáma 218 fő.

Dr. Medgyasszay László (polgári foglalkozására nézve állatorvos) a rendező egyesületről adott rövid tájékoztá-

tást. A névadó Kovács K. Zoltánról annyit tudtunk meg, hogy az 1940-es évek elején volt országgyűlési képviselő (s alkalmasint a kereszténydemokráciával állt kapcsolatban, mert ezt az értékrendet képviseli a róla elnevezett egyesület is).

Zambó Péter, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke néhány olyan momentumot emelt ki az egyesület széles körű, szövevényes munkásságából, amelyekre – saját kifejezése szerint – „büszkéek lehetnek”. Ezek között most a legfontosabb volt a szervezeti rendszer megújítása, s ezzel kapcsolatban az egyesületi alapszabályok átdolgozása.

A nyugdíjasokat közelről érintő információ volt az elnök részéről, hogy a vezetőség tárgyalást folytat az illetékesekkel egy, Brennbérgbányán, a Hermes-akna közelében üresen álló egykori határőr laktanya megvásárlására

(Folytatás a 19. oldalon)

(Folytatás a 17. oldalról)

talán az „Egyetemi évek” című utolsó, hetedik fejezet fogja a legközvetlenebbül lekötöni.

A Szovjetunióban köztudottan sok magyar fiatal (is) folytatta felsőfokú tanulmányait, vagy végzett posztgraduális tanulmányokat pl. a kandidátusi cím megszerzése céljából. Ám ennek elenére erről a képzési rendszerről, annak belső részleteiről a hazai szakközönség nagyrésze nem sokat tudott.

Tóth Sándor memoárja fellebbenti a fátylat az életnek erről a területéről. S olyan részletességgel, életszerűen mutatja be ezt a rendszert – s benne a fiatalok mindennapi életét –, amelyhez hasonló leírással nemigen találkozhatunk; szakirodalmunkban semmiképpen.

*

Köztudott, hogy az egykori szovjet rendszerhez való viszonyulás dolgában még ma is megosztott a magyar társadalom. Jól példázta ezt a „felszabadulás vagy megszállás?” vita. A súlyos történelmi kérdés lebegtetésének végül is úgy, ahogy véget vetett az a kompromisszumos álláspont, ami szerint „min-

denkinek joga van a történelmet úgy értékelnie, ahogyan megélte”.

Tóth Sándor könyvéből kisejlik, hogy az 1816-ban még a cári lengyel főkormányzóságban alapított, Harkovba 1914-ben települt főiskolán olyan erdőmérnököket képeztek a világ legnagyobb erdőgazdaságával rendelkező óriási országban, akiknek a látóköre Kamcsatkától a Kárpátokig, a tundráktól a Kaukázusig terjedő roppant térségre, az azon található hihetetlenül változatos ökoszisztémák sokaságára terjedt ki. S ahol a műszaki fejlesztés a világ legfejlettebb ipari államainak technikájával állt versenyben. Ami az ökológiát stb. illeti, elég utalni a főiskola névadójára, Dokucsajevre, továbbá Glinka, Gedroiz, Szibircev, Szukacsov, Morozov és más nemzetközi hírnévnek örvendő tudósok munkásságára, amelyek eredményei zömmel német áttételen keresztül jutottak el a magyar erdészettudományig.

*

Nem fejtegetjük tovább ezt a témát, mert érdekes a könyv utolsó fejezetének befejező része is. Ez már a hatalmas ország különböző (európai) részein folytatott szakmai gyakorlatokról és a diplo-

materv elkészítéséhez szükséges adatok beszerzéséről szól. Ezeken keresztül Tóth Sándor már az akkori idők szovjet erdőgazdasági gyakorlatából is jócskán nyújt ízelítőt.

Két szempontból is érdekesek ezek az oldalak. Egyrészt azért, mert az említett adatgyűjtési terület már a Kárpátokban volt, a nadvornai erdőgazdaság területén, a Dausznai-havasokban, az egykori történelmi Magyarország isten háta mögötti határvidékén, valamint az Ukrán Erdészeti Tudományos Intézet Gyeszna-menti Kísérleti Állomásán. Másrészt pedig azért, mert azt tükrözik, hogy bárhol is vannak a Földön, életvitelben és életfelfogásban mennyire hasonlítanak egymásra az erdőben és az erdőből élő emberek, legyenek akár erdészek, akár erdei munkások. A szerző, mint maga is a társadalom talajszintjéről indult ember, gyorsan megtalálta a közös nyelvet ezekkel az egyszerű dolgozókkal. S mindenhol barátsággal, jó hangulatban váltak el egymástól. Úgy, mint remélhetőleg a T. Olvasó is ettől az érdekes, hangulatos és tanulságos kis könyvtől, amelyet bizvást ajánlhatunk minden kollégánk figyelmébe.

Király Pál

(Folytatás a 18. oldalról)

irányulóan, nyugdíjas erdészotthon kialakításának céljára.

Harrach Péter az összejövetel célját abban jelölte meg, hogy a nyugdíjasok kapcsolata ne szakadjon meg a szakmával. A KDNP legfőbb célja pedig a normális emberi élet értékrendjének a helyreállítása az országban. Megelégedéssel állapította meg ezzel kapcsolatban, hogy az erdészet a társadalomnak az a része, „ahol még rend van”.

Dr. Magas László elmondta, hogy az egyesület fórum-sorozatát szervez ezekben a hetekben a nyugdíjasok egyes szakmai rétegei körében. Az állatorvosokkal kezdték, az erdész fórum a második volt.

...és országos ügyekről

Wisnovszky Károly, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Erdészeti Igazgatóságának vezetője a szakigazgatási munka áttekintése keretében tapintatos stílusban, de határozottan mutatott rá azokra a gondokra, amelyek a szakmát az államigazgatási szervezetben kialakult helyzetével kapcsolatban nyomasztják. Tetézi ezeket a gondokat, hogy az erdőgazdálkodás állami szabályozásának alapfilozófiájában is nagy változás ment végbe az elmúlt években. *Ma már nagyon sokat várnak el az erdőtől és az erdőgazdálkodástól.*

Elmondta az igazgató azt is, hogy folyamatban van a 2009. évi erdőtörvény módosítása, esetleg új törvény alkotása, aminek a során olyan fontos témákat kell harmonizálni, mint pl. a száraló üzemmód kötelező bevezetése az állami erdőkben, vagy az erdők sportolási célú igénybevétele (technikai sportokra, lovaglásra stb. is).

Végül fölöttébb kellemetlen fejleményként említette meg az erdőtelepítési program támogatásának beszűkülését. Pedig köztudottan az erdőtelepítés volt a magyar erdészet utóbbi hat évtizedének legeredményesebb sikerágazata.

Az állami erdőgazdálkodás helyzete

Dalvári Vince erdőmérnök kolléga az állami erdőgazdasági részvénytársaságok fölötti tulajdonosi jogokat gyakorló Magyar Fejlesztési Bank Zrt.

Agrárvagyonkezelési Igazgatóságának mb. vezetője, **Nagy András** képviselőben adott részletes tájékoztatást (Nagy igazgató úr akadályoztatása miatt) az MFB szervezeti felépítéséről, a vagyonkezelés főbb elveiről és céljairól, valamint a részvénytársaságaink munkájáról és 2012. évi eredményéről.

Az előadásból három információt emelünk ki. **1.** A társaságoknál dolgozók átlagléttszáma jelenleg 5.481 fő; a közfoglalkoztatottak száma 7.500 fő; s további 5.500 fővel állnak közvetlen munkakapcsolatban (mintegy 10.000 vállalkozással). Ez azt jelenti, hogy az erdőgazdálkodás állami szektora kb. 20 ezer család részére nyújt kenyérkereseti lehetőséget. **2.** A közjóléti célú erdőgazdálkodási feladatok ellátása már 986 millió forintba rúgott és ezt az összeget, sajnos, saját forrásból kellett fedezniük társaságaiknak. **3.** Az MFB Zrt. komoly súlyt helyez az állami erdőgazdálkodás egységes megjelenítésére a külvilág színe előtt. Ezt a célt szolgálja a társaságok együttes felvonulása olyan szakmai, vagy ahhoz közelálló kiállításokon, mint pl. a FeHoVa. Továbbá a 22 Zrt.-nk közös kiadványa, „A mi erdünk”, ami a nagyközönség számára készül elsősorban és az erdő, az erdőgazdálkodás propagálását, valamint a népszerű ismeretterjesztést szolgálja. Ugyanígy az azonos című tv-filmsorozat is.

*

A tájékoztatók elhangzása után (a találkozó fórum-jellegének megfelelően) kötetlen eszmecsere, kérdések feltevésére, hozzászólásokra került sor. Ezek a szakma életének legkülönbözőbb jellegű és fajsúlyú területeit érintették. Figyelmet érdemelt pl. az a felszólalás, amelyet feltehetően Wisnovszky igazgató úr tájékoztatója inspirált, s amely az erdészet helyzetének az államigazgatási struktúrában végbement degradációját említette fel és a dolgok helyzetétét szorgalmazta. (A dolgok helyzetétét jelölte meg a KDNP egyik feladataként Harrach Péter frakcióvezető úr is.) Figyelmet érdemelt a felvetésre adott elnöki reagálás is: *nem az a lényeg, hogy ki a vezető, hanem az, hogy jól menjen a munka, az erdőgazdálkodás.* (Hm, hm.)

A fórum délelőtti programja *közös ebéddel* zárult a gánti Märy néni Vendéglőjében. Ezt követően a résztvevők *szakmai bemutató* programon vettek részt a Vértesi Erdő Zrt. területén, amely

Címképünk Kovacsevics Pál felvétele és a Pákoz-sukorói Arborétumban készült

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

XXIII. évfolyam 2. szám.

Kiadja:

az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete,
1146 Budapest, Thököly út 58-60.
Tel.: 331-4369; Fax: 331-9455
E-mail: efdsz@mailbox.hu

A Szerkesztőbizottság elnöke:

Dr. Halmágyi János elnök.

A szerkesztésben közreműködik:
Dr. Király Pál.

Nyomda:

Press Time Kft.
1066 Budapest, Lovag u. 15.
Tel.: (06) 1-331-3042
E-mail: grafika@cerbi.hu
Felelős vezető:
Schmidt Dániel ügyvezető igazgató
A lap átlagosan negyedévenként jelenik meg.
Hírlapárusi forgalomba nem kerül, terjeszti az EFD Sz.

már részben érintette az OEE júliusi vándorgyűlésének bemutatóhelyeit is.

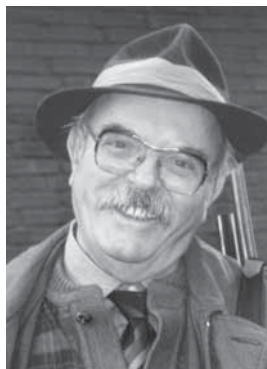
A kellemes időjárási körülmények között lebonyolított fórum résztvevői kissé fáradtan, de értékes információkkal és szép élményekkel gazdagodva térhettek haza.

K. P.

Szent Hubertusz kápolnát épített a Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt. Tamasiban, a Miklósvári-tó partján, közjóléti beruházként, saját forrásból, saját kivitelben, jórészt saját anyagból. A boronafalú épület tervezője Gál László erdőmérnök. Avatóbeszédet Ribányi József városi polgármester és Göbölös Péter vezérigazgató mondott, majd Hegedűs János róm.kat. plébános áldotta meg az új létesítményt.

Földikutyát találtak Baja környékén. Ezt a vakondhoz hasonló méretű kisemlőst már régóta kihaltak vélték a mai Magyarország területén; Európában is nagyon ritka. Az első meghatározás szerint valószínűleg az un. délvidéki fajváltozatáról van szó.

Kern Mihály (1928-2013)

Kecske-méten hosszabb betegeskedés után életének 85. évében elhunyt Kern Mihály okl. erdőmérnök, ny. minisztériumi osztályvezető.

Sopronban született 1928-ban régi német származású családban. Elemi iskoláját és a polgári iskolát is szülővárosában végezte, majd beiratkozott a tanítóképzőbe, ahol azonban csak az első évet tudta elvégezni, mert 1944-ben közbelépett a háború. Leventeszolgálatra hívták be, alakulatával előbb a Felvidékre, majd Ausztriába került.

A háború végén, nem sokkal hazatérése után édesanyjával együtt kitelepítési parancsot kapott, mint német származású személy. Ezt azonban nem teljesítették, hanem a *Pilismaróton* élő féltestvéréhez szöktek. Itt került közelebbi kapcsolatba az erdészettel, sőt sógori kapcsolatba az akkori erdőgondnokkal, Pankotai Iby Gábor erdőmérnökkel; annak sógornőjét, egy erdészcsaládból származó leányt vett feleségül.

Elvégezte az *esztergomi erdész szakiskolát*, majd *Óriszentpéteren* lett *kerületvezető erdész*. 1957-ben azonban el kellett hagynia ezt a munkahelyét az 1956-os forradalom idején tanúsított magatartása miatt.

*

Ekkor került a *Nagykunságba*, ahol először *zöldövezeti fásítóként* dolgozott, majd ennek szervezeti megszűntetése után a *Pusztavacsi Erdészethél* lett erdőművelési műszaki vezető. Erdészethel vezetőjének, Berta Józsefnek a halála után pedig ő vette át az erdészethel vezetését.

Termékeny, igen hasznos évek következtek ezután szolgálati pályafutásában. *Nagy szerepe volt az egyébként is hírneves, gazdag múltú pusztavacsi dómvad-gazdálkodás újbóli felfejlesztésében, továbbá a pusztai tölgyesekben folytatott erdőgazdálkodás kifejlesztésében és a két tevékenységi kör közötti összhang megteremtésében.*

sében és a két tevékenységi kör közötti összhang megteremtésében.

Közben munkája mellett levelező hallgatóként 1968-ban megszerezte *erdőmérnöki oklevelét* is Sopronban.

Amikor 1976-ban osztályvezetőt kerestek a *MÉM Vadgazdálkodási Főosztályának* azonos elnevezésű osztálya élére, személyére esett a választás alapos felkészültsége, gazdag erdészeti-vadászati tapasztalata, anyanyelvi szintű német nyelvtudása és nem utolsósorban egyénisége alapján. Ugyanis, nyugodt, higgadt, körültekintő, csendes, de mégis derűs személyisége, abszolút megbízhatósága miatt mindenki kedvelte. Ebben a beosztásban dolgozott 1989-ben történt nyugállományba vonulásáig.

Minisztériumi munkája során is arra törekedett, mint erdészethel vezetőként: *gondos élőhelygazdálkodással fenntartani az egyensúlyt az erdőgazdálkodás és a vadgazdálkodás között.* S valóban, sikerült úgy megszerveznie az eredményes, nagyterítékű protokollvadászatokat is, hogy közben az erdő nem sérült, nem szenvedett el jelentős vadkárokat. Ezért *komoly szaktekintélynek* örvendett mind erdész szakértésai, mind a vadászok körében.

*

Családjával véglegesen Pusztavacsra költözött, *de nyugdíjasként sem tétlenkedett.* A Trófeabíráló Bizottságban, az Országos Magyar Vadászkamarában, a megyei földművelésügyi hivatalban, vizsgabizottságokban tevékenykedett mindaddig, amíg feleségének, majd saját egészségi állapotának megrendülése ezt lehetetlenné nem tette.

Hamvainak a pusztavacsi vadászház udvarán adták meg a végtisztességet erdész-vadász módra, majd a budapesti *Szent István Bazilika kolumbáriumában* helyezték végső nyugalomra.

K. P.

Jónyer László (1935-2013)

Mozgalmunk régi, elkötelezett aktivistáját veszítettük el *Jónyer László* aranyokl. erdésztechnikus, ny. erdőfelügyelő személyében, akinek elfáradt szíve évek óta tartó betegeskedés után Egerben 78 éves korában végleg felmondta a szolgálatot.

Sajóvelezden született 1935. március 29-én. Erdészeti szakmai pályafutását tulajdonképpen már 1951-ben megkezdte gyakornokként az egykori Sajóvölgyi Áll. Erdőgazdaságnál, de *technikusi képesítését 1955-ben szerezte meg Sopronban.*

Tanulmányait befejezve és sorkatonai szolgálatát letöltve a volt Észak-mátrai Áll. Erdőgazdaságnál helyezkedett el, ahol Tarnaleleszen hamarosan kerületvezető erdész lett, majd fahasználati műszaki vezető beosztásba lépett elő. 1962-ben a Nagybátonyi Erdészethél erdőművelési, két év múlva az Arlóti Erdészethél ismét fahasználati műszaki vezető.

Immár sokoldalú szakmai tapasztalatokkal felvértezten 1968-ban, az erdőfelügyelőségek felállításakor az *Egri Erdőfelügyelőség állományába helyezték át.* Ott dolgozott azután egészen nyugállományba vonulásáig.

A szakszervezeti mozgalomnak 1955-ben lett tagja. Az *erdőfelügyelőségen működő szakszervezeti bizottság titkáráként* fejtette ki 1989-től azt az eredményes tevékenységet, amely titkáraink egyik legjobbjává emelte, s amiért *Elnökségünk 1996-ban „Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének Emlékérmével”* tüntette ki (mindjárt az akkor alapított emlékérem első hét kitüntetettje között).

Kedvelt időtöltése a vadászat volt, amit eredményesen űzött és az e téren szerzett tapasztalatait felügyelői munkájában is hasznosította. Vadásztársaságának titkára is volt, s eredményes társadalmi munkájáért 2002-ben a *Hubertusz Kereszt* ezüst fokozatával tüntették ki.

Elhunyt kollégánk emlékét tisztelettel megőrizzük.

K. P.

Halálozás

Gödöllőn meghalt Vári József erdész, ny. üzemvezető, akinek szakmai pályafutása 1956 után évtizedekig a volt Gödöllői Áll. Erdőgazdasághoz, illetve jogutódaihoz kapcsolódott. Elsősorban a Máriabesnyő-incsői fűrészüzem rátermett, gondos vezetőjeként szerzett megbecsülést magának. Hamvait családtagjaitól kísérve szóróparcellás temetés keretében adták át az elmúlásnak.